

2-нэ нап.

«Си гъэсэнхэм я CA LAD XGLPGXPA3

Унагъуэ насып

3-нэ нап.

Илъэс 21-м иту тхылъ 12 къндэзыгъэк Га **EMEMIL**

4-нэ нап.

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Іэташхьэ КІуэкІуэ Казбек Зи къалэн зыгъэзащі у хэкіуэда хабзэхъумэ і энаті эхэм я лэжьакіуэхэм я фэеплъ махуэм ирихьэлізу ЗЭРЫЗАХУИГЪАЗЭР

ПщІэ зыхуащІ Къэбэрдей-Балъкъэрым щыпсэухэ! фэеплъыр мыкІуэдыжынщ. Жэпуэгъуэм и 13-м Къэбэрдей-Балъкъэрым хуэфэщэн пщіэ щыхуащі зи къалэн зыгъэзащізу хэкіуэда хабзэхъумэ Іэнатіэхэм я лэжьакіуэхэм.

Налшык щекіуэкіа гукъутэ іуэхугъуэхэм яужькіэ, республикэм и къалащхьэм ІэщэкІэ къытеуа терромамыр ціыхуу 14-рэ яіэщіэкіуадэри. Къызэрыбгу-

Дэ ди щхьэр яхудогъэщхъ лажьэншэу хэкіуэдахэм я фэеплъым, террористхэм я эщ эк уэдахэм я Іыхьлыхэм я гуауэр ядыдогуэш. Абыхэм я

Мыхьэнэшхүэ иІэщ къыбгурыІуэным хэкІуэдахэм я бжыгъэр хэпщІыкІыу зэрынэхъыбэнум, хабзэхъумэ Іэнатіэхэм я лэжьакіуэхэм къагъэлъэгъуа Ди махуэгъэпсым ар щыгъуэ махуэу щыхъуащ ліыгъэмрэ псэемыблэжыныгъэмрэ мыхъуатэмэ. łалшык щекlуэкlа гукъутэ lуэхугъуэхэм яужькlэ, Дэ ди къалэныр абыхэм я хахуагъэр тщымыгъупщэн къудейкъым, атІэ апхуэдэ Іуэхугъуэхэм къытраристхэм хабзэхъумэ Іэнатіэхэм я лэжьакіуэ 35-рэ мыгъэзэжын папщіэ сытри тщіэнырщ. Абы папщіэ дэ дызэкъуэту дапэщІэтын хуейщ терроризмэмрэ рыІуэнрэ зэрыбгъэгъунрэ щымыІэ а щІэпхъаджа- экстермизмэмрэ я сыт хуэдэ къежьапІэми. Си фІэщ щіэр къызэрыхъурэ илъэс 16 дэкіами, дэ тщыщ мэхъу, зэкъуэтыныгъэр, зэманым ипсыхьа Къэдэтхэнэ зыми я гур хощі. хэмрэ хабзэхэмрэ тхъумэурэ, дэ дытекІуэфынущ а бзаджэнаджагъэм, дыщалъхуа республикэм и мамыр зыужьыныгъэр къызэдгъэпэщынущ.

Тырныацз дэт комбинатыр ирагъэжьэж

махуэ бгы рудник комбинатым и унафэщі Ушаков Игоррэ Тырныауз и вольфрамымрэ молибденымрэ я къыщіэхыпіэр зэтеублэжыным ехьэліа Іуэхур ирагъэжьащ.

А ЩІЫПІЭМ щІэгъэхуэбжьауэ лэжьыгъэхэр щокіуэкі, комбинатыр зыхуеину Іэмэпсымэщіэхэр кърашалІэ.

Ди щІыналъэм дежкІэ Іуэхугъуэ щхьэпэу щыт зэіущіэм хэтащ Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм промышленостымкіэ, энергетикэмрэ сату Іуэхухэмкіэ и министр Іэхъуэбэч Щамил, ухуэныгъэхэмкіэ комбинатым и инженер нэхъыщхьэ Соколов Сергей, Іуащхьэмахуэ муниципиальнэ щіыналъэ администрацэм и къалэнхэр палъэкіэ зыгъэзащіэ Соттаев Къурмэн. Тырныауз къалэ администрацэм и Іэтащхьэ Джаппуев Руслан, подряд организацэм и унафэщі Уянаев Муслим, Тырныауз комбинатым япэјуэкіэ шылэжьахэр.

Тырныауз щекіуэкіа зэіущіэм щытепсэлъыхьащ зиужь ихьа Іуэхум мыхьэнэуэ иІэм, абы фІы куэдкІэ цІэгьэхуэбжьауэ щокІуэкІ. Абыхэм ящыщщ урызэрыщыгугъым. Комбинатыр яхуегъэжьэжмэ, Къэбэрдей-Балъкъэрым и мызакъуэу, Кавказ Ишхъэрэм щынэхъ ин дыдэ промышленнэ предприятэ сэбэп хъунущ а щІыпІэхэм дыщэ къыщІэхыным

Проектым текІуэдэнущ сом мелард 25-м нэблагъэ. Зы илъэсым хуэзэу предприятэм гъуаплъэу,

Къэбэрдей-Балъкъэрым

и къалащхьэ Налшык дэт,

ТворчествэмкІэ сабий ака-

RAEX-м

пощхьэпоуншэу

цейм абыкІэ къэралпсо

рейтингым 16-нэ увыпІэр

КъБР-м и Ізтащхьэ Кіуэкіуэ Казбекрэ Іуащхьэ- пціийуэ тонн мелуан 1,5-рэ къыщіигъэкіыфынущ ЛэжьапІэ ІэнатІэкІэ абы къызэригъэпэщынущ цІыху 700-м нэблагъэ. Комбинатым лэжьэн шидзэнүш 2023 гъэм. Илъэсищ дэкімэ, и лъэщагъ псомкіи зэтеублауэ шытынущ. Зэрагугъэм хуэдэу Іуэхур зэтраублэфмэ, гъэ къэс республикэм и бюджетым хэхъуэу иІэнущ сом мелуан 300-м нэблагъэ.

Тырныауз щыІэ комбинатым епхауэ промышленнэ ухуэныгъэу тІу щыІэнущи, зым гъущІ лъапІэхэр къыщыщахынущ, адрейм - пцийр. Невинномысск дэт гидрометаллургиемкіэ заводым пціийр щагъэкъэбзэнущ. Мы зэманым яукъуэдий комбинатым екІуэлІэн хуей электрокъарур, газыр, гъуэгухэр

Вольфрамымрэ молибденымрэ гъуэтыгъуей гъущІхэкІ лІэужьыгъуэхэм щыщщ. Ар къыщагъэсэбэп металлургием, машинэ, кхъухьлъатэ ухуэныгъэхэм, щіыдагъэм елэжьынымкіэ, зыхъумэжыныгъэмкІэ промышленностхэм.

Промышленностымрэ энергетикэмрэ ехьэл а нэгъуэщІ ухуэныгъэхэри Къэбэрдей-Балъкъэрым сей компание РусГидро-м Псыгуэнсу, Адыр-Су псыхэм ГЭС цІыкіу щиухуэну зэримурадыр. Ахэр ехьэлІа лэжьыгъэхэр тэмэму щызэтеублэнымкІэ.

НАФІЭДЗ Мухьэмэд.

• Къэрал гулъытэ Тыншрэ

щынагъуэншэу

я автопаркыр къэгъэщіэрэ- фіыгъэкіэ школакіуэхэр тыншу щіэжыным сыт щыгъуи гулъытэ щыхуащі ди къэралым. А Іуэху- икіи унэм йокіуэліэж. Апхуэдэ іэгъуэм лъабжьэ хуэхъур «Къуажэм бгъэдэлъ зэфіэкіхэм хэгъэхъуэныр» федеральнэ программэращ. Абы ипкъ иткіэ нобэ йокіуаліэ сабий 8800-рэ. УФ-м и Правительствэм фокіадэ Псом хуэмыдэу ахэр щысэбэпщ мазэм унафэ къищтауэ щытащ зы школ е тіу фіэкіа зыдэмыт апхуэдэ атомашинэ мини 4-м щійгъу школакіуэхэм папщіэ къызэращэхунумкіэ. Абы тету,

- ДИ КЪЭРАЛЫМ мы зэманым гулъытэшхуэ щегъуэт егъэджэныгъэ ІэнатІэр егъэфІэкІуэным, щІэныгъэ зэзыгъэгъуэт щІэблэм сэбэп яхуэхъуным, - жиІаш КІуэкІуэм. - Курыт школхэр транспорткіэ къызэгъэпэщын Іуэхур къэралым и Президент Путин Владимир и нэІэм щІэту зэфІэха мэхъу. Къэрал унафэщІым а лэжьыгъэр зэфІэхын зэрыхуейр нырщ. шыташ.

Ди республикэр илъэс зыбжанэ дэлъ зэфlэкlхэм хэгъэхъуэныр» ектым хыхьэ «Гъуэгу хозяйствэм гъэбелджылыр щІыпІэ, школ уна- шагъэ», «УФ-м Зыхъумэжыныфэщіхэрщ. Правительствэм хуа- гъэмкіэ и министерствэм и автоабыхэм автобусхэр ират. Транс- проектхэр щагъэзащ э ди рескъэщэхуным текІуадэ портыр мылъкур федеральнэ бюджетым къыхокІ.

Мы программэр къызэращтэрэ курыт школхэм я эрыхьащ авто-

УФ-м щылажьэ курыт школхэм мобили 150-м щІигъу. Абыхэм я икІи шынагъуэншэу еджапІэм нос малхэр иджы яІэ хъуащ республикэм и курыт еджапІи 118-м. Автобусхэр къагъэсэбэпу еджапІэхэм жылэшхуэхэм.

АвтомобилыщІзу 41-м я ІункІыбкъызэращэхунумкіэ. Абы тету, зэіуххэри щэбэт кіуам яіэрыхьащ ди республикэм и Іэтащхьэ МВД-м и ГИБДД-м Къэбэрдей-Кіуэкіуэ Казбек щэбэт кіуам курыт школхэм яритащ автобус 30. Балъкъэрым щиіэ Іэнатіэм и ліыкіуэхэм. Абы и лъабжьэр «Шынагъуэншэ икіи фіагъ лъагэ зиіэ гъуэгухэр» лъэпкъ проектым къыщыгъэлъэгъуа Іуэхугъуэхэращ. КІуэкІуэ Казбек зэрыжиІамкІэ, транспортыщІэхэмкІэ хабзэхъумэ ІэнатІэхэр, гъуэгу плъырхэр къызэгъэпэщынымкІэ я мурад нэхъыщхьэр гъуэгухэм къыщыхъу насыпыншагъэхэм хагъэщІынырщ, абы щызекІуэ хабзэхэр автомобилхэм дэсхэми лъэсрызекІуэхэми къызэпемыгъэуды-Аращ зыхуэлажьэр Федеральнэ Зэхуэсым Зэрызы- гъуэгухэр нэхъ бгъуэ зэращ ри, хуигъазэм къыщигъэлъэгъуауэ гъуэгу зэхуакухэм я гъунапкъэхэр туркІэ къызэрагъэлъагъуэри.

«Шынагъуэншэ икІи фіагъ лъандэрэ хэтщ «Къуажэм бгъэ- лъагэ зиlэ гъуэгухэр» лъэпкъ пропрограммэм. ЕджапІэхэм ящыщу зегъэужьын», «Гъуэгу зэпыщІэныавтотранспорт хуэныкъуэхэр зы- гъэхэр», «Гъуэгухэм я шынагъуэнгъэхь лъэly тхылъхэм япкъ иткlэ, мобиль гъуэгухэр» федеральнэ публикэми. Абыхэм япкъ иткІэ дяпэкІи пащэнущ автомобиль гъуэгухэм зегъэужьыным епха лэжьыгъэхэм

КЪАРДЭН Маритэ.

«ДыгъафІэ къалэр» нэхъыфІхэм халъытэ

цинэ ІэщІагъэм щыхурагъаджэ ІуэхушІапІэхэм лъэтіыныгъэмкіэ шІэтІыскъыщалъыта курыт еджапіэ хьэфхэм я бжыгъэр. Ли-

50-м.

Урысей Федерацэм а унэ- сащ «ДыгъафІэ къалэм». егъэджакІуэхэр нэхъыф ly 2015 гъэм и щэк lyэгъуэ ма- щ lэхэм щадолажьэ, зыхуей зэм къызэјуахауэ щыта а псомкји еджапІэр Кавказ Ищхъэрэм пэшхэр, лабораторэхэр къа-Апхуэдэ увыпіэ лъагэр щылажьэ лицей нэхъ лъэ- гъэсэбэпыну іэмал яізу. Ли-

ныбжьыкъызэгъэпэща къыщихьащ икІи яхэхуащ хуэфащэ дыдэу къылъагъэ- рызехьэхэм ящыщщ. Абы и цейм и къатитхури хуэщІащ студиер, библиотекэ иныр,

сабийм лъэныкъуэ куэдкІэ зиужьыным.

ЖыпІэнурамэ, къыхуэт щымыІэу къызэгъэпэщащ сабий академиер и унэлъа-щіэкіи, техникэкіи, технологие пэрыткіи. Абы я щіэныгъэм щыхагъэхъуэфынущ, ябгъэдэлъ зэфіэкіхэм зыщрагъэужьыфынущ зэуэ сабий мини 5-м шІигъум. Зеужь, йофіакіуэ «ДыгъафІэ къалэр». Абы и къудамэхэр щолажьэ КъБР-м хыхьэ Тэрч, Май щІыналъэхэ-

Егъэджэныгъэ-гъэсэныгъэм къызэщІиубыдэ унэтІыныгъэ куэдымкІэ гупжьейхэр, предмет хэхахэмкабинет шхьэхуэхэр щолажьэ академием. Апхуэдэхэщ, псалъэм папщІэ, математикэмкІэ, химиемкіэ, экологиемкіэ, биологиемкіэ, инджылызыбзэмкіэ, нанотехнологиемкІэ, робототехникэмкІэ лабораторэхэр, литературэ, щІалэгъуалэ клубхэр, уэрэджыlакlуэ

компьютер, хабзэм, судыщІэ Іуэхухэм щыхурагъаджэ пэшхэр, «КъегъэлакІуэ ныбжьыщІэм» и классыр, нэгъуэщІхэри. Абы къыщызэlvaхаш Темыркъан Юрий и цІэр зезыхьэ «Маэстро» макъамэ классыр. Апхуэдэу «Дыгъафіэ къалэм» щыіэш медицинэ пэшхэр, пщэфlапіэ, шхапіэ екіухэр. Дэнэкіи щыфІэдзащ КъБР-м, УФ-м я картэхэр, ди щІыуэпс дахэм, зыгъэпсэхупіэ ціэрыІуэхэм я сурэтхэр.

Абы къыщызэІуаха «Кванториум» Сабий технопаркым ныбжьыщІэхэм ябгъэдэлъ зэфІэкІхэм зыщра-гъэvжь РОБО, НАНО КОСМО, ІТ, ЭНЕРДЖИ унэтІыныгъэхэмкІэ. Ар къызэгъэпэщащ технологие лъагэ зи элабораторэхэмкіэ, компьютер техника лъэщхэмкІэ.

Егъэджэныгъэм и фlагъыр къэІэтыным хуэгъэпса бгъэдыхьэкІэщІэхэм ди щІыналъэм зыщегъэубгъуным гулъытэшхуэ щыхуащІ сабий академием дохъуэхъу ехъуліэныгъэщіэхэр зыіэригъэхьэну, и ціэр фіыкіз куэдрэ кърајуэну.

ЖЫЛАСЭ Маритэ.

НыбжьыщІэхэм дагъэгуфІэ

• ЗэІущІэхэр

«Бзылъхугъэ пашэм и тегъэщIапIэр»

Урысейм Федерацэмкіэ и Советым и деж щыіэ Евразие бзылъхугъэ форумым и советымрэ «Урысейр Іэмал куэд здэщыІэ къэралщ» президент платформэм хэт «Сенеж» Іуэхущіапіэмрэ ирагъэкіуэкіащ «Бзылъхугъэ пашэм и тегъэщіапіэр # къару щабэ» марафоныр.

МЫ ІУЭХУМКІЭ я мурадыр къэралымрэ щІыналъэхэмрэ я дежкІэ сэбэп Іуэхугъуэхэм тепсэлъыхьыныр, ехъулІэныгъэшхуэ зиІэхэр щапхъэу ягъэлъэгъуэныр, абыхэм я жэрдэмхэм хэплъэнырщ. Ар ирагъэжьаш жэпуэгъуэм и 13 - 15-хэм Санкт-Петербур щекІуэкІыну ещанэ Евразие бзылъхугъэ форумым и пэ къихуэу. Абы хэтащ «Сенеж» ІуэхущІапІэм къызэригъэпэша «Бзылъхугъэ-пашэ» программэмкіэ еджахэр, УФ-м ФедерацэхэмкІэ и Советым и щІыналъэ лыкіуэхэр, УФ-м и Къэрал Думэм и депутатхэр, Урысейм и щІыналъэ унафэщІхэр, «Урысейм и пашэхэр» зэпеуэм щытекlуахэр, «Урысейр Іэмал куэд здэщыІэ къэралщ» платформэмрэ Евразие бзылъхугъэ форумымрэ я проектхэм хэтхэр.

Сыхьэт 16-кІэ екІуэкІа урысейпсо марафоныр Камчаткэм щрагъажьэри Калининград областым щаухы-

Іуэхум хэтхэр къыщригъэблагъэм, УФ-м и Федерацэмкіэ и Советым и Унафэщі Матвиенкэ Валентинэ жиlащ марафоным къыщаlэтыну дэтхэнэ lуэхугъуэми щІыуэпсым щегъэжьауэ, дунейпсо экономикэм щыщіэкіыжу - мыхьэнэшхуэ зэриіэр.

Нэхъыщхьэ дыдэу зытепсэлъыхьыну Іуэхугъуэхэм ящыщу къыхигъэщащ бзылъхугъэр щІэныгъэм, хьэрычэт Іуэхум, экономикэм зэрехъулІэр. Матвиенкэ зэрыжи амк Іэ. марафоным и къалэн нэхъышхьэр абы къыщагъэлъэгъуа проектхэр щІыналъэ щхьэхуэхэм ящхьэпэнырщ, гъащІэм и лъэныкъуэ зэхуэмыдэхэм ехъулІэныгъэхэр щызыІэрызыгъэхьа бзылъхугъэхэр щапхъэу гъэлъэгъуэнырщ.

«Туризмэмрэ лъэпкъ Іэпщіэлъапщіагъэхэмрэ: бзылъхугъэхэм я хьэрычэт Іуэхур егъэфІэкІуэнымкІэ Іэмалхэр» - аращ зытеухуауэ щытар КъБР-м и Парламентым и Унафэщ І Егоровэ Татьянэ марафоным къыщипсэлъар. Абы жиlащ республикэм и жылагъуэ, политикэ, экономикэ Іуэхухэм бзылъхугъэхэр жыджэру зэрыхэтыр.

- Дызытепсэлъыхь Іуэхугъуэм мыхьэнэшхуэ иІэщ ди республикэм дежкіэ, сыту жыпіэмэ, туризмэм зегъэужьыныр нэхъ дызэгугъухэм ящыщщ.

Экономикэ, социальнэ Іуэхугъуэ къудейркъым мыхьэнэ зэттыр. ЗэкІэлъыкІуэным лъэпкъхэр зэрегъэціыху, гъунэгъу зэхуещі, зэпещіэ. Иужьрей илъэсхэм хэхъуащ республикэм зыщызыгъэпсэхухэм я бжыгъэм, - жиlащ абы. Егоровэр къытеувыlащ лъэпкъ ІэпшІэлъапшІагъэ лІэужьыгъуэхэм, ди республикэм туристхэр дэзыхьэхыу щыІэхэм, щІыпІэ дахэхэм, «Урысейм и бзылъхугъэ-хьэрычэтыщІэхэм я ассоциацэ» урысейпсо жылагъуэ зэгухьэныгъэм и щІыналъэ къудамэм хьэрычэт цІыкІумрэ ику итымрэ заужьыным теухуауэ ищІэм.

КъБР-м и Парламентым и спикерым жиlащ бзылъхугъэ хьэрычэт Іуэхур ирагъэф Іэк Іуэн папщ Іэ, «Бзылъхугъэхэм я lэкlэ» гъэлъэгъуэныгъэр илъэс къэс зэрырагъэкІуэкІыр.

- Ди бзылъхугъэхэм щіэныгъэрэ зэфіэкірэ яіэ пэтми, абыхэм я хьэрычэт Іуэхум зиужьыфынукъым къэралым закъышІимыгъакъуэмэ. Бзылъхугъэ-хьэрычэтыщІэхэм сэбэп дазэрыхуэхъу Іэмалхэр щыІэщ. Апхуэдэхэщ, щіыхуэ къащтэфыныр, бэджэнд уасэмкіэ хуэгъэкІуатэ яІэныр. Абы къищынэмыщІауэ, «КъБР-м хьэрычэт Іуэхум зыщІэгъэкъуэнымкІэ и центр» щІыналъэ фондым Іуэхутхьэбзэхэр ещІэ. АбыкІи дыкъэувыІэнукъым, бзылъхугъэ хьэрычэт Іуэхум нэхъри зедгъэужьыным и ужь дитынущ, хэкІыпІэхэмрэ Іэмалхэмрэ къэтлъыхъуэнущ, - жи ащ Егоровэм и псалъэр шиухым.

Марафоным щыхэплъащ хьэрычэт ц!ык!умрэ ику итымрэ ехьэлІа жэрдэмыщІэхэм. Абыхэм лъабжьэ яхуэхъур Урысейм и щІыналъэхэм щыІэ хабзэхэмрэ

КъБР-м и Парламентым и пресс-ІуэхущІапІэ.

ANDIS MANDS

«Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и щІыналъэм щІэуэ къежьа коронавирус уз зэрыцІалэм (2019-nCoV) щыпэщІэтыным нэгъэсауэ хуэхьэзырыным и хабзэр щыгъэувыным икІи абы зыщемыгъэубгъуным хуэунэтlауэ лэжьыпхъэхэр адэкlи зэфlэгъэкlыным и lуэхукlэ» Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Іэтащхьэм 2020 гъэм гъатхэпэм и 18-м къыдигъэкІа Указ №19-УГ-м зэхъуэкІыныгъэхэр хэлъхьэным теухуауэ Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Іэтащхьэм и Указ

кэм и щІыналъэм щІэуэ къежьа коро- Іэу егъэджэныгъэр, узыншагъэр мыхьэн папщІэ мастэ хэпіуну навирус уз зэрыцІалэм (2019-nCoV) хъумэныр, социальнэ щыпэщІэтыным нэгъэсауэ хуэхьэзырыным и хабзэр щыгъэувыным икІи абы зыщемыгъэубгъуным хуэунэтlауэ лэжьыпхъэхэр адэкіи зэфіэгъэкіыным и ІуэхукІэ» Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Іэтащхьэм 2020 гъэм гъат-№19-УГ-м, зэхъуэкІыныгъэхэр хэлъхьэн:

а) 5 пунктым: унэм щехьэкІын» псалъэхэр зэхъуэкІын «профессиональнэ (къулыкъу) гъуэм дэщІыгъуу) яІыгъыу: къалэнхэр пыlудзауэ ехьэкlын» псалъэхэмкІэ

еянэ абзацым хэт «процент 30-м зэхъуэкІын «хабзэм зэрыщыгъэувам тету процент 40-м мынэхъ машІэр гъэкІуэн» псалъэхэмкІэ, «цІыхухэри» псалъэр «цІыхухэм» псалъэкІэ, «зэпыІудза лэжьыгъэм» псалъэхэр «цІыхубз уэндэгъухэр, зэпы удза лэжьыгъэм» псалъэхэмкІэ;

б) пункт 6.2-м дэщІыгъужын мып-

«6.2. Щхьэзакъуэ хьэрычэтыщІэхэм, ІэнатІэхэм, нэгъуэщІ организацэхэу мазих нэхъыбэ дэмыкІауэ); Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и

Бейхэ я хьэщІэр

Ди республикэм щыпсэу лъэпкъхэм яку дэлъ зэху-

фіэкіуэным, щіэблэр хабзэ-бзыпхъэхэм щіэпіыкіа

хъуным папщіэ Граждан жылагъуэ Іуэхущіапіэхэм ядэ-

лэжьэнымрэ лъэпкъ ІуэхухэмкІэ КъБР-м и министерст-

вэм къызэригъэпэщащ «Къунакъ - 2021» Іуэхур. Ар

екіуэкіащ фокіадэм и 24-м щегъэжьауэ жэпуэгъуэм и 1 пщіондэ. Іуэхум къигъэувырт ныбжьыщіэр (къунакъыр) махуэ зыбжанэк э унагъуэ имыц ыхум щыпсэуну, абы

къыщекІуэкІ хабзэхэр зригъэлъагъуну, унагъуэм я

Іуэхухэм хэтыну, здэщыіэ къуажэм е къалэм щіалэгъуа-

лэм папщіэ іуэхугъуэу къыщызэрагъэпэщхэм екіуэліэ-

МИНИСТЕРСТВЭМ къызэригъэпэща Іуэху щ агъуэм хэ-

тащ Къармэхьэблэ къуажэм щыщу Бейхэ Хьэбасрэ Таерэ я

унагъуэр. Ахэр бысым яхуэхъуащ Май къалэм дэт гимназие

№1-м и епщыкІузанэ классым щеджэ Рудик Евгений. Ныб-

жьыщІэр гуапэу ирагъэблэгъащ унагъуэм. Бейхэ я унэ-

гуащэр. Тае, къуажэ шолым математикэмкІэ егъэджа-

кІуэщ, я нысэ Лианэ а школ дыдэм психологыу щолажьэ.

Абы и фІыгъэкІэ, я хьэщІэ цІыкІур къармэхьэблэдэс ныб-

жьыщІэхэм яхэтыну, зригъэцІыхуну, ныбжьэгъу яхуэхъуну и

насып къихьащ. Бейхэ я сабийхэм, Ислъам, Беслъэн, Ри-

анэ сымэ я щІыгъуу, Евгений еджапІэм щекІуэкІ дерсхэм

екІуэліащ. Ныбжьыщіэм и нэгу зыщрагъэужьащ къуажэм

и щІыуэпсым, щагъэгъуэзащ и тхыдэм, абы къыщекІуэкІ

хабзэ, зэхущытыкІэ дахэхэм. Евгений яшащ унагъуэм я

шынэхъыжьым и Іэщ фермэм: адыгэхэм я Іэщ зехуэкІэм

къахутепсэлъыхьащ. Бейхэ я къунакъым папщІэ Къар-

мэхьэблэ дэт школ №2-м пшыхь къыщызэрагъэпэщащ,

Евгений игу ирихьащ бысымым я шыгъупастэ ІэфІыр.

МахуитхукІэ щыхьэщІащ Рудик Евгений Бейхэ я уна-

Адыгэ шхыныгъуэхэм я цІэхэм, ахэр къызыхащІыкІым ныб-

адыгэ джэгу ящіащ. Хьэщіэм зыщрагъэплъыхьащ Дзэлы-

къуэ щІыналъэм и музейм, нэгузыужь яшащ Псыхуабэ.

жьыщіэр фіэгъэщіэгъуэну щіэупщіэрт.

гуапэр гъзбыдэным, лъэпкъ Іуэхур егъэ-

1. «Къэбэрдей-Балъкъэр Республи- щІыналъэм цІыхухэр жэщи-махуи щы- зэрыцІалэр (COVID-19-м) къыпкърыкъыщхьэщыжыныгъэ щрагъэкіуэкіхэм:

а) къызэтегъэувыІэн зи гугъу тшІа Іуэхущіапіэхэм щыіэхэм щіэупщіэну я Іыхьлы гъунэгъухэр (адэ-анэхэр, бын зыщІахэр, бын ящІахэр, анэкъилъху къуэшхэмрэ шыпхъухэмрэ, адэшхэпэм и 18-м къыдигъэкlа Указ хуэхэр, анэшхуэхэр, къурылъху-пхъурылъхухэр), кlэлъыплъхэр, зи нэlэм щІэтхэр зы цІыху нэхърэ нэхъыбэ щІэеханэ абзацым хэт «пыlудзыныгъэр гъэхьэныр, абы щыгъуэми зы документ гуэр (зищІысыр къэзыгъэлъа-

щІзуз къежьа коронавирус уз зэрыцІалэм (COVID-19-м) зэрыщахъумэ мастэхэр къанэ щымыІэу зэрыхамынэхъ мащіэр гъэкіуэн» псалъэхэр лъхьам щыхьэт техъуэхэр (ĆOVID-19-р къапкърымыхьэн папщІэ хущхъуэ зэрыхалъхьамкІэ сертификат (справкэ) тхылъымпІэм тету е QR-кодым иту, Къэрал, муниципальнэ Іуэхутхьэбзэхэр шыхуащІэ зыуэ шыт порталым (gosuslugi.ru) е Къэрал, муниципальнэ Іуэхутхьэбзэхэр щыхуащІэ зыуэ щыт порталым и «Госуслуги. Стопкоронавирус» гуэдзэн щхьэхуэм къратауэ;

щІзуз къежьа коронавирус уз зэ-Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и рыцІалэм (COVID-19-м) зэригъэсыкъэрал ІуэхущІапіэхэм, муниципальнэ мэджам щыхьэт техъуэ (зэрыхъужрэ

коронавирус уз щІэуэ къежьа

къемызэгъыу медицинэ щхьэусыгъуэхэр иІэу;

коронавирус уз зэрыціалэ (COVID-19-м) зэрыпкърымытыр зэхагъэкІын папщіэ полимер зэкіэлъхьэужь зэхэщІэныгъэ лабораторэ Іэмалхэр къагъэсэбэпу щІзупщІэн ипэкІэ сыхьэт 72-рэ дэмыкІауэ;

б) щі эупщі акіуэ къэкіуахэр нэхъ пасэу ятхауэ икІи зэІущІэхэр нэхъыбэу щІыбым жьы къабзэм щыхэту е зэрыбауэ органхэр зыхъумэ щхьэзакъуэ Іэмэпсымэхэр къагъэсэбэп пэш щхьэхуэхэм щрагъэкіуэкіыу яхуэгъэувын, къыщіыхьэ-щіэкіыж къэскіэ зэіуса щіыпіэхэр дезинфекцэ ящіу, жьы щІрагъэхуу, санитар кІэлъыплъыныгъэ ирату:

в) къэгъэлъэгъуа объектхэм зэрыщІыхьэну щІыкІэм зэрызахъуэжам зи сэбэп хэлъхэр щыгъэгъуэзэнымкІэ лэжьыпхъэхэр зэфlэгъэкlын.»

2. Мы Указым къару егъуэт 2021 гъэм жэпуэгъуэм и 11-м щегъэжьауэ.

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Іэтащхьэ КІУЭКІУЭ Казбек

Налшык къалэ 2021 гъэм жэпуэгъуэм и 7-м *№110-УГ*

Зи лъзужьыр мыгъущыж махуэ хьэлъэхэр

2005 гъэм жэпуэгъуэм и 13 - 14-хэм Налшык къалэм къыщыхъуахэр Къэбэрдей-Балъкъэрым_и цІыхухэм ящыщ куэдым ящыгъупщэжынукъым. Пщэдджыжь мамырыр икіэщыпіэкіэ зэпиудат адэкіэ-мыдэкіэ къышылъатэ автоматышэхэм, лагъым къауэ макъхэм. Щыхьэрыр Хэку зауэшхуэм и лъэхъэнэм хыхьэжа

ПЩЭДЕЙ илъэс пщыкух ирокъу а гузэвэгъуэр къызэрыхъурэ. Апхуэдиз зэман дэкіа пэтми, Іэуэлъауэ макъхэр зэрыужьыхыжу псори и пІэм иувэжакъым. Уеблэмэ нобэр къыздэсым унагъуэ куэдым щыужьыхакъым абы кърикіуа гуауэр. Зэманым сыт хуэдэ узыфэри игъэхъужу жаlэми, абы иджыри дэгъущакъым цlыху минхэм я нэпсхэр. А махуэхэм екlуэкlа зэпэщlэтыныгъэм хэкіуэдащ хабзэхъумэ лэжьакіуэрэ дзэ къулыкъущізу 35-рэ, цІыху мамыру 14-рэ.

ЩІыналъэм шынагъуэншагъэр къыщызэгъэпэщыным, къэхъуа гузэвэгъуэм дерс къыхэхыным, терроризмэр зи Іэщіагъэ бзаджащіэхэм щіалэгъуалэр демыгъэшэхыным, республикэм ис лъэпкъхэр зэгурыlуэу, зызэхащІыкІыу, мамыру зэдэпсэуным хуэгъэзауэ лэжьыгъэ нэрылъагъухэр екіуэкіащ а илъэс пщіыкіухым къриубыдэу икІи цІыхухэм нэхъри хьэкъыу япхыкІащ мамырыгъэм нэхърэ нэхъ лъапІэ зэрыщымыІэр, абы сыт щыгъуэ зэмани уасэшхүэ зэрышІатыр. Сыт хуэдэ зауэми и кІэр хьэдагъэщ. Ар зэи зыщыдгъэгъупщэ хъунукъым.

КъБР-м и Президентым 2008 гъэм жэпvэгъvэм и 9-м Іэ зыщІидзауэ щыта Указым ипкъ иткІэ жэпуэгъуэм и 13-р Къэбэрдей-Балъкъэрым щагъэуващ Къэрал кіуэці Іуэхухэмкіэ органхэм я лэжьакіуэхэу зи къалэн зыгъэзащіэу хэкІуэдахэм я фэеплъ махуэу.

КЪЭХЪУН Бэч.

хилъхьар.

фэщІщ.

ХЪУБИЙ Жанетэ:

«Си гъэсэнхэм я ехъулІэныгъэхэм сп shb хазрахрйэ»

Дэтхэнэ зыми и гъащІэм къыщыхъу къыщіэкіынщ мыпхуэдэ Іуэхугъуэ: зы цІыху хьэлэмэт гуэрым ирихьэліэрэ, игу кіэрыпщіа нэужь, «ар нэхъапэјуэкіэ зэрызмыціыхуа», - жиІэу. Апхуэдэ щытыкІэ сэри згъэунэхуащ илъэситІ иримыкъу

ЛЪЭПКЪЫБЗЭХЭМКІЭ тхылъыщІэ къыдэгъэк ыным елэжьыну зи къалэн творческэ гупхэм я семинар къызэригъэпэщат КъБР-м Егъэджэныгъэмкіэ, щіэныгъэмрэ щіалэгъуалэм я Іуэхухэмкіэ и министерствэм. Абыхэм къахуеблэгъа щІэныгъэ лэжьакІуэ Хамраевэ Елизаветэ лекцэу иригъажьэри зэпсэлъэн, зэчэнджэщын щІыкІэм хуэкІуэжа зэІущІэр купщіафізу екіуэкіырт. Псом хуэмыдэу жыджэру семинарым хэлэжьыхьхэм ящыщт Шэджэм ЕтІуанэм дэт курыт школ №1-м пэщІэдзэ классхэр щезыгъаджэ Хъубий Жанетэ. Гу лъумытэу къанэртэкъым егъэджакІуэм Іуэхум фІыуэ зэрыхищІыкІым, и пщэ къыдалэжьыгъэм жэуаплыныгъэ хэлъу зэрыбгъэдыхьэм. Абдежым къыщысцІыхуащ Хъубийр срогушхуэ апхуэдэ цІыху хьэлэмэт, егъэджакІуэ гъуэзэджэ къызэрыт-

Налшык дэт педучилищэр 1985 гъэм къиухри, Хъубий Жанетэ зыщалъхуа къуажэм, Шэджэм ЕтІуанэм, дэт курыт еджапІэ №1-м игъэзэжащ, пэщІэдзэ классхэр иригъэджэну. Куэд дэмыкіыу Жанетэ мурад ищіащ и щіэныгъэм хигъэхъуэну икіи КъБКъУ-мадыгэбзэмрэлитературэмкІэ и къудамэм щІэтІысхьащ. Зэрыпэрыту еджащ, зэман дэкІри, ари фІы дыдэу къиухащ, и зэфІэкІкІи и шІэныгъэкІи нэхъ къулей хъуауэ лэжьыгъэм пищащ.

Куэдрэ зэхыбох: «А егъэджакІуэр ди сабийхэм я анэ етІуанэм хуэдэщ», жаlэу. Хэт и дежкlи гурыlуэгъуэщ: апхуэдэ псалъэхэр зыхуэфащэр гурэ псэкіэ зи Іэнатіэм пэрыт, ар зи гъащіэ Іыхьэу щыт цІыхурщ. Апхуэдэ егъэджакіуэщ Жанетэ.

- ЕгъэджакІуэм и лэжьыгъэм нэхъыщхьэу дэтхэнэми хилъагъуэр саджакІуэ Іэзэ Амонашвили Шалвэ и бгъэдыхьэкІэр сигу ирохь, ар си ти, гукъинэ сщыхъуащ Амонашвили нэхъ ІэфІщ. иригъэкІуэкІа мастер-классхэр. Мето-

кіуэу, Іэщіагъэлі Іэзэр къызэрыддэгуэша чэнджэщ нэхъыщхьэхэм ящыщт егъэджакіуэу улэжьэн папщіэ, сабийм щІэныгъэ бгъэдэлъхьэным и мызакъуэу, цІыхур фІыуэ лъагъун, гущІэгъу пхэлъын зэрыхуейр. А хьэл дахэхэр къыбдэзылъагъу щІэблэми щапхъэ ухуэхъунуш, езыри шІэныгъэм нэхъ хуеІэнущ.

ЩІэблэм щІэныгъэ куу етыным къыдэкІуэу, цІыхубэпсо лъапІэныгъэхэр яфІэмыгъэкІуэдыныр, лъэпкъ хабзэмрэ нэмысымрэ я жыпхъэхэм иту къэгъэтэджыныр егъэджакІуэм и пщэм къыдэхуэ къалэн нэхъ ин дыдэхэм ящыщщ, Илъэсибл ныбжьым иту къыпІэрыхьа сабийм сыт и лъэныкъуэкІи зебгъэужьыну нэхъ тыншщ, класс нэхъыщхьэхэм нэса еджакіуэхэм нэхърэ. Дэтхэнэ ныбжьыщІэми зы лъэныкъуэ гуэрым хуэунэтІа зэчий зэрыбгъэдэлъыр къилъытэу, Жанетэ и гъэсэн цІыкІухэм зэрадэлажьэ щІыкІэм Іэмал кърет ар къихутэу адэкІи зригъэужьыну, я гупсысэхэмрэ ІуэхущІафэхэмрэ фІым хуиунэтІыну. ПэщІэдзэ классхэм щебийм щІэныгъэ бгъэдэлъхьэнырщ. Зи джэ сабийхэр жыджэру, сыт хуэдэ лэжьыгъэм псэ хьэлэлу бгъэдэт егъэ- утыкуми тегушхуауэ итыфу, гупсысэ жан яІзу егъасэ Жанетэ.

- Ди лэжьыгъэм гукъыдэж къозыт гъуэгугъэлъагъуэхэм ящыщщ, - жеlэ куэд хэлъщ, - къыпещэ и гупсысэм Жанетэ. - Илъэс зыбжанэ ипэк э Гроз- Жанетэ. - Сабийм къемыхъул а гуэр, нэ къалэм щекіуэкіа «Педагогикэ куэдмимащіэми, щызыіэригъэхьэкіэ, еджэныгъэхэр» зэхуэсым а щІэны- уи гур хохъуэ. Абы уэри уи лэжьыгъэ

ИпэкІэ къызэрыхэзгъэщащи, дикэ зэмыл эужьыг туэхэм къадэ- Хъубий Жанетэ къыхуаг тээфэщат 2-нэ

классым адыгэбзэ зэраджыну тхылъыщІэм елэжьыну. Иджырей егъэджэныгъэ стандартым къигъэув мардэхэм тету тхылъыщІэ дунейм зэман кІэщІым къриубыдэу къытрагъэхьащ Жанетэрэ Тэтэр ФатІимэрэ. Тхылъым хэплъа экспертхэми, егъэджакІуэхэми, сабийхэм я адэ-анэхэми хуабжьу ягу ирихьащ мы лэжьыгъэр. Тхылъым нэмыщІ, абыхэм я Іэдакъэ къыщіэкіащ егъэджакіуэхэм папщіэ «Методическэ чэнджэщхэр», тхылъым и электрон гуэдзэр. Апхуэдэу, егъэджэныгъэ ІэнатІэм щызригъэгъуэта Іэзагъхэр учебникым къыщигъэсэбэпащ Жанетэ. Егъэджакіуэ Іэзэр, гъэсакіуэ нэсыр зыгъэпіейтей щы-

- Иджырей егъэджэныгъэм узыгъэпІейтейуэ хэлъыр уеджэн, щІэныгъэ уиІэн щІыхуейр щІэблэм тэмэму къазэрыгурымы Іуэращ. Ди зэманым и нэщэнэхэм ящыщщ сыт блэжьми абы хъер гуэр къыпыкІын хуейуэ зэралъытэр. ЕгъэджакІуэм сабийм бгъэдилъхьэфын хуейщ щІэныгъэм сэбэпынагъыу пылъым, абы и мыхьэнэм теухуа гупсысэр. Ар плъэмык мэ, сабийр еджэным дихьэхынукъым, зы-

ми хущІэкъунукъым, - жеІэ абы. Зыхуигъэувыж лъагапІэхэм егъэджакІуэр зэрынэсым щыхьэт техъуэ Іуэху куэд щыІэщ. Къигъэсэбэп методикэ Іэмалхэр нэрылъагъу щыхъу дерс зэlухахэр, класс щІыб зэlущІэхэр къызэгъэпэщынымкІи Жанетэ лэжьакіуэ Іэкіуэлъакіуэщ. Абы и ехъулІэныгъэхэм ящыщщ «Си бзэ - си псэ, си дуней!» республикэпсо зэпеуэм «Методикэ къэхутэныгъэ нэхъыфІ» Іыхьэм япэ увыпіэр къызэрыщихьар. Апхуэдэу, КъБР-м социальнэ проектхэмк Іэзэпеуэм Жанетэи «АнэдэлъхубзэкІэ сабий радионэтын» проектыр нэхъыфІхэм ящыщу къалъытащ. КъинэмыщІауэ, спорт, экологие, щэнхабзэ и лъэныкъуэкІэ унэтІыныгъэ зэмылі эужьыгъуэ куэдкі э зэпеуэхэм Жанетэ и гъэсэн цІыкІухэм зыкъыщагъэлъагъуэ, къащыхэпэжыкІыр нэхъыбэу.

Егъэджакіуэм и лэжьэкіэм гу лъамытэу къанэркъым. Абы къыхуагъэфэщащ КъБР-м ЕгъэджэнымкІэ, щІэныгъэмрэ щІалэгъуалэм я Іуэхухэмкіэ и министерствэм, Шэджэм щІыналъэ администрацэм егъэджэныгъэмкіэ и Іэнатіэм, Шэджэм ЕтІуанэ къуажэ администрацэм къабгъэдэкі щіыхь тхылъхэр.

Адыгэбзэм и пщІэр емыхуэхыу, абы хуащІ гулъытэм хэхъуэ зэпыту щытыгъэлі ціэрыіуэр кърагъэблэгъат. Сэри зэрыхэлъыр уи гуапэщ. Инри ціыкіури нут, Хъубий Жанетэ лэжьыгъэм хуиіэ си насып къихьри а зэlущlэм сыхэта- апхуэдэщ: уэ езым къэблэжьыжар бгъэдыхьэкlэм хуэдэ зиlэ ди егъэджакІуэхэм нэхъыбэу яхэтамэ.

ЩОДЖЭН Іэминат

И къулыкъум токІ

Австрием и канцлер Курц Себастьян и къулыкъум зэрытекІым и хъыбарыр щэбэтым къэІуащ. Абы и щхьэусыгъуэр коррупцэ щІэпхъаджагъэхэм зэрыхэтымкіэ шэч хуащіу прокуратурэм къиіэта іуэхурш. Канцлерым езым апхуэдэ къуаншагъэ бгъэдэлъу къилъы-

ЩытыкІэр зэпІэзэрыту къэнэн щІыналъэм зэрыхьзэрий къыщыдмыгъэхъун папшіэ, сэ лъэныкъуэкіэ секІуэтэкІыныр нэхъ тэмэму къызолъытэ. ЦІыхубэ партым хэтхэм захуэзгъэзащ Іэмал имыІэу лэжьыгъэр и кІэм нагъэсыну, - жиІащ абы - Къэралым и Президентым хуэз-

гъэлъэгъуащ си піэкіэ а къулыкъум МИД-м и унафэщ Шалленберг Александер ягъэувыну. Апхуэдэ унафэр сэ тыншу къэсщтакъым, ауэ пэжыр нахуэ щІынымкІэ ар нэхъ хэкІыпІэфІш

Канцлер къулыкъум текІами, Курц ЦІыхубэ партым и унафэщІу къонэж икІи Лъэпкъ советым и депутатщ.

Къуэдыуэ сом мини 5

зым къыхилъхьащ коронавиру-

сым зэрыпэщІэт мастэр зыхезы-

мыгъэлъхьахэм мазэ къэс къуэ-

дыуэ сом мини 5 ятелъхьэн хуейуэ,

а щіыкіэмкіэ а узыр зыпкърытхэм

къэралым ятригъэкІуадэ мылъ-

кур къыхэхыжа хъуну къилъытэ-

къэралым къыщезэгъыркъым,

секретарь Песков Дмитрий.

- Апхуэдэ Іуэху бгъэдыхьэкІэр ди

жи Гащ УФ-и и Президентым и пресс-

Цыхухэм я зэхэщыкырщ псори

зэлъытыжар, я гъащІэр узыфэ шы-

нагъуэм щахъумэнымкІэ вакцинэм

нэхъ сэбэп хъун зэрыщымы эр къа-

къэралым и цыхухэм ящыщу вак-

цинэр зыхезыгъэлъхьам я бжыгъэр

зэрымащІэр, абы къыхэкІыу узы-

фэм иліыкіхэм я бжыгъэм кіуэ пэт-

Ныбжькіэ щіалэми...

Шэшэш Республикэм шэнхаб-

зэмкіэ и министр къулыкъур

хуагъэфэщащ щІыналъэм и Іэта-

Песков Дмитрий къыхигъэщащ

гурыІуэн хуейуэ аращ.

ми зэрыхэхъэур.

Урысей вирусологхэм ящыщ

Жэпуэгъуэм и 12 *Гъубж*

щхьэ Кадыров Рамзан ипхъу нэ-

хъыжьым. НэхъапэкІэ Кадыровэ

Айшат республикэм шэнхабзэмкіэ

и министрым и япэ къуэдзэу щы-

фэщі Даудов Магомед жиіаш мини-

стрыщіэм Іэнатіэм зэфіэкі лъагэхэр

къызэрыщигъэлъэгъуэфынур, и къа-

лэнхэм ехъуліэныгъэ иіэу зэрыпэ-

лъэщынур. Абы къыхигъэщащ Айшат

республикэм и библиотекэхэм, щэнха-

бзэмкІэ и унэхэм, театрхэм я лэжьы-

гъэм зиужьыным и гуащІэшхуэ зэры-

КъинэмыщІауэ, илъэс 22-рэ зи

ныбжь Кадыровэ Айшат 2016 гъэ лъан-

дэрэ модэмкІэ «Firdaws» унэм и уна-

ЩІыналъэм и Парламентым и уна-

♦Къупщхьэ узым ебэныным и дунейпсо махуэщ ♦УФ-м и МВД-м и медицинэ Іуэхущіапіэхэм я махуэщ

◆ 1957 гъэм Къэбэрдей-Балъкъэр къэрал университетыр къызэІуахащ. Абы и япэ ректору ягъэуват Бэрбэч ХьэтІутІэ.

♦ 1937 гъэм къалъхуащ тхыдэ щІэны-

гъэхэм я доктор, КъБКъУ-м и профессору, ЩІДАА-м и академикыу щыта Быж Алий. ♦ 1956 гъэм къалъхуащ КъБР-м, Ин-

гушым, Осетие Ипщэм щ ыхь зи э я артисткэ Кърым Иринэ.

Жэпуэгъуэм и 13 *Бэрэжьей*

♦ ЩІыуэпсым къыщыхъу къэхъукъашІэ шынагъуэхэм къашэ гузэвэгъуэхэр гъэмэщІэным и дунейпсо ма-

◆1904 гъэм Тэрч-Псыжь полкым хыхьэ адыгэ шууищэм хэтхэм зыкъаІэтащ. ♦ 1891 гъэм къалъхуащ къэрал лэжьакіуэ Къатхъэн Назир.

◆1911 гъэм къалъхуащ къэрал, парт лэжьакіуэ, нартыхугъэкі ціэрыіуэ, политик, КъБР-м мэкъумэш хозяйствэмкіэ щіыхь зиіэ и лэжьакіуэ, ГуащіэдэкІым и Бэракъ Плъыжь орденищ зыхуагъэфэщауэ щыта ХьэщІэлІ Мухьэмэд.

Зыгъэхьэзырар **ЩХЬЭЩЭМЫЩІ Изэ**щ.

Лъэпкъ Іущыгъэ:

Зи Іуэху мыхъунум фэндибгъу кІэрыщІащ.

Ди гуапэ зэрыхъущи, иджырей щіалэгъуалэм мымащізу яхэтщ щалъхуа щІыналъэр фІыуэ зылъагъу, абы и ехъуліэныгъэм папщіэ ІуэхугъуэфІ куэд зэфІэзыхыну хьэзырхэр. Апхуэдэ жыджэрагъ зыхэлъ зи щ алэгъуэ гупым иджыблагъэ яхуэзащ Налшык къалэ администрацэм и Іэтащхьэ Ахъуэхъу Таймураз Яхуэзам и закъуэкъым, атіэ ныбжьыщіэхэм къыхалъхьэ жэрдэмыфіхэр ядиІыгъыну зэрыхущІэкъумкіэ гугъэфіхэри яритащ.

КЪАЛАЩХЬЭМ и курыт школхэм я еджакІуэхэм я самоуправленэхэм я пашэхэр зыхэт гупхэм зэlущlэм къриубыдэу Іэмал ягъуэтащ Налшык и зыужьыныгъэм хуэгъэпса я проектхэр къалэ унафэщІым и пащхьэ ирахьэну. Ахэр ехьэліащ гъащіэ узыншэ ехьэкіыным, хэкупсэ гъэсэныгъэм, щытыкІэ гугъу ихуа ныбжьыщіэхэм ядэіэпыкъуным, школакіуэхэм зыхуеджэну іэщіагъэр къыхахынымкІэ сэбэп яхуэхъуным, нэгъуэщІхэми. Ахъуэхъум набдзэгубдзаплъэу щыгъуазэ зыхуищащ ныбжьыщІэхэр гурэ псэкІэ зэлэжьа и курыт школхэм я 9-10-нэ проектхэм ящыщ дэтхэнэми икІи ахэр гъащІэм хэпшэнымкІэ дэІэпыкъуэгъу зэрыхъунур жиІащ.

иджыблагъэ Налшык щызэхэташ «ЕхъулІэныгъэм и хэкІы- таш, дэтхэнэми и лэжьыгъэр піэ» къалэпсо ныбжьыщіэ зэ- екіуу игъэлъэгъуащ. А проектхуэс. ЩІыпіэ администрацэм хэм хэплъащ къалэ админист-Физкультурэмкіэ, спортымрэ рацэм Физкультурэмкіэ, спорщалэгъуалэм я Іуэхухэмкіэ и тымрэ щалэгъуалэм я Іуэху-

ЖэрдэмыщІэхэр зи куэд щІалэгъуалэ

лэгъуалэм я зэгухьэныгъэмрэ къызэрагъэпэща слётыр щезезыхьэ Къэбэрдей-Балъкъэр къэрал мэкъумэш университетым. Абы хэтащ къалащхзьэм классхэм щеджэ ныбжьыщІэ жыджэрхэр. Махуэ зыбжанэкІэ екІуэкІа зэхыхьэм школакІуэхэм щагъэлъэгъуащ къалэм и къэдгъэкІыжынщи, зыужьыныгъэм хуэгъэпса я проектхэр. Зэпеуэм гуп 18 хэ-

управленэмрэ Налшык и щІа- хэмкІэ и управленэм и унафэщ Дол Оксанэ, «Арт Зал Платформа» щалэгъуалэ клукіуэкіащ Кіуэкіуэ Валерэ и ціэр бым и пашэ Шыхъуэстэн Оксанэ, КъБР-м и Щіалэгъуалэ Правительствэм ухуэныгъэмрэ псэупіэ-коммунальнэ хозяйствэмкІэ и министр Шотыкъу Елдар, КъБР-м и Парламентым и щІалэгъуалэ палатэм хэт Зэбакъ Азэмэт сымэ икІи фІым я фІыжу къалъытащ гупи 5-м яйр.

А проектхэр зи ІэдакъэщІэкІ, жэрдэмыщІэхэр зи куэд щІалэгъуалэм ядэлэжьэнущ къалащхьэм и унафэщІхэр.

ЖЫЛАСЭ Маритэ.

Кавказ Ищхъэрэм щыціэрыіуэт

гей, Шэрджэс, Шапсыгъ, Мэз- шей-Шэрджэс Республикэми, дэгу, Ставрополь хасэхэм, адыгэ лъэпкъми я дежкіэ хэ-«Адыгэ псалъэ», хэку», «Адыгэ макъ», «Шапсугия» газетхэм я редакцэхэм гуджэс Адыгэ хасэм и НэзыхэкІа лъэпкъым и зыушыкъуэ Къанщауэ Мырзэбэч дым щапхъэ яхуэхъуащ. и къуэр, и ныбжьыр илъэс 94

Дунейпсо, Къэбэрдей, Ады- иту, дунейм зэрехыжар. Къэрэ-«Черкес щІыныгъэ инщ ар.

И лэжьыгъэкіэ, и дуней тетыкіэкіэ, КъШР-м и мызакъуэу даль куэд къыхуагъэфэщащ, и щІыхьэ ин ящыхъуащ Шэр- Кавказ Ищхъэрэ псом щыціэрыіуэт Къанщауэ. «Хьэбэз» пщіэшхуэ иіэуй дунейм тетащ. хъыжьхэм я хасащхьэм хэта, совхозымитхьэмадэущыщыта Нэхъыжьыфіым и щапхъэр зи гъащ эри зи гуащ эри къы- илъэсхэм мэкъумэш энатэм иджыри куэдрэ гъуазэу зэрыхэлъхьэныгъэ ин хуищащ икіи щытынум шэч хэлъкъым, жэжьыныгъэм хуэзыгъэпса Арэ- абы и Іуэху бгъэдыхьэкІэр куэ- нэтыр унапІэ хуэхъуауэ Тхьэм

УнафэщІ гумызагъэм, лэ-

жьакіуэ емызэшым и іуэхущіафэхэм республикэм, лъэпкъым, къэралым хъер куэд къыхуихьащ. Абы къыхэкІыу, СССР-м, УФ-м я орден, меціэр щіыпіэ куэдым щыіуащ,

КЪЭБАРТ Мирэ.

Дэрэжэгъуэ Гукъеуэ Ди псэлъэгъухэр

Узыншагъэм и плъыр

Щхьэлыкъуэдэсхэр Мэз Лилэ зэреджэр узыншагъэм и плъырщ. Дохутыр ІэщІагъэм илъэс 46-кІэ урилэжьэным и мызакъуэу, апхуэдиз ціыхур арэзы пщіыным, уи ціэ фіыкіэ жебгъэіэным и уасэр сыт хуэдиз?! Дауи, ар къэлъытэгъуейщ.

ЩХЬЭЛЫКЪУЭ жылэшхуэм щыпсэухэм ЕщІэ сыт хуэдэ хущхъуэр сымаджэм сэбэп нэхъ хуэхъунуми, махуэ дапщэм ар нэхъыфІ хъужынуми. Сымаджэм деж кІуэн хуейуэ абы хъыбар Іэрыхьамэ, ар зэманым еплъыркъым – жэщыр хэкІуэтауи, нэхумыщуи щрырети, епіэщіэкіыу зихуэпэнурэ и дэІэпыкъуэгъу хуэныкъуэм зэрылъэІэсыным яужь итынущ. И Іэзэгъуэ хэлъмэ, узыр щхьэщихынущ, сымаджэщым нэгъэсын хуеймэ иригъэшэнущ.

НэгъуэщІ дохутыр зэгуэр диІэнкІэ хъуну дегупсысыркъым. Абы хуэмыфашэ шытхъу щыlэкъым. Фlыуэ тлъагъу, пщlэрэ нэмы-срэ зыхуэтщl ди Лилэ дахэр куэдрэ Тхьэм тхуигъэузыншэ! - жаІэ Мэзыр зи узыншагъэм кІэлъыплъ щхьэлыкъуэдэсхэм.

Лилэ и щхьэгъусэри и ахърэтыр нэху ЩХЬЭЛЫКЪУЭ жылэшхуэм щыпсэухэм Алыхьым ищ дохутыру лэжьащ, и lэщlа-я узыншагъэр зыхуэдэм щыгъуазэщ ар. гъэм фlыуэ хищlыкlыу, цlыхухэм пщlэ къыхуащІу дунейм тетащ. Зэщхьэгъусэхэм къуитІрэ зыпхъурэ къащІэхъуащи, ахэри унагъуэ дахэ хъужауэ мэпсэу.

Лилэ дохутыр ІэщІагъэм фіыуэ зэрыхищіыкіыр, зэфіэкіышхуэ зэриіэр къалъытэри, Урысей Федерацэм Узыншагъэр хъумэнымкІэ и министерствэм и дамыгъэ лъапІэр, КъБР-м Узыншагъэр хъумэнымкІэ и министерствэм и щытхъу тхылъхэр къы-

гъэсэныгъэ яхэлъмэ, гъусэхэм зэдэlэпыкъуурэ щізныгъэм, ізщіагъэм зэрахьэ. щіэхъуэпсрэ гъуэгу захуэ теувэмэ, дэтхэнэ зы адэ-анэм дежкіи ар нэм илъэс куэдкіэ щылэ- уэ Щоджэнціыкіу Алий и **зэрынасыпыр гурыlуэ-** жьащ. «И lэр увыlэркъым, гъуэщ.

АРГУДАН къуажэм щыпсэу пыгуфІыкІыу. Шыпшхэ Борисрэ Іэсиятрэ я унагъуэр хъуэпсэгъуэщ. юристщ. Краснодар къалэм пыф!эхэм ящыщщ – я бын-Зыхуей ягъуэт, я Іуэхури дэт юридическэ институтым хэм я зэфіэкіым иригуфіэу, хъарзынэщ. Лъапсэр, и къудамэу Налшык щыІэ зэгурыІуэ-зэдэІуэжу мэпсэу.

Быныр жыіздаіуэмэ, хадэшхуэр, жыгхэр зэщхьэ-

Борис лэжьакІуэшхуэщ жыхуаІэхэм ящыщщ. КотельищІэни къегъуэт», - и щхьэгъусэм щхьэкіэ жеіэ Іэсият лажьэ.

Іэсият и Іэщіагъэкіэ Іэсиятрэ я унагъуэр насы-

милицэ школым щригъэ-

- Псэ щабэщ, цІыху къабзэщ, нэхъыжьым пшІэээ нэмысрэ яхуищІу, сыт хуэдэ лъэныкъуэкІи ядэІэпыкъуу, гулъытэ яхуищІу мэпсэу. И гуащэри, и гуащэм и шыпхъуитІри зыхуей хуигъазэу зэрихьэжащ, - дыщагъэгъуазэ Іэсият и гъунэгъухэм.

ЦІыхубзым илэжьа псапэр, гущІэгъур гъащІэм гулъытэншэу къигъэнакъым. Зэщхьэгъусэхэм япхъу Іэдииху и ныбжькіэ щіалэми, диплом плъыжьу щы иІэщ. Инджылызыбээм, журналистикэм хуеджащ, ВГИКри къиухащ. Іэдииху лэжьапіэ хъарзынэ иіэу Москва шолажьэ. Я щІалэ Къантемыр Щукин Борис и цІэр зезыхьэ Театральнэ институтыр къиухри къигъэзэжацІэр зезыхьэ Къэбэрдей къэрал драмэ театрым що-

ЖыпІэнурамэ, Борисрэ

Зэрыхъур псалъитІ къудейщ мыхэр, ауэ мыхьэнэшхуэ ирату адыгэхэм къадокіуэкі. Ар зыхужыпІэ хъуну бзылъхугъэхэщ мы тхыгъэр зытеухуа Риммэрэ Маринэрэ. Мыхэр зэи зэрылъэгъуакъым икІи зэрыцІыхуххэркъым, ауэ акъылрэ гущіэгъукіэ, ціыхугъэрэ шыіэныгъэкіэрэ Тхьэшхуэм зэщхь ищіахэщ. Хуэдэ

РИММЭРЭ Тамарэрэ медицинэ институтыр зощ І. фІы дыдэу къаухащ. Еджэху шыпхъу гумащІэм хуэдэу зэхущытахэщ, зэрылъэгъуахэщ.

Тамарэ фІыуэ илъагъу щ алэр щхьэгъусэ хуэхъури, бынищи ягъуэтыжауэ, хъуэпсэгъуэу зэдэпсэухэрт. АрщхьэкІэ гъащІэм зыкъызэкъуихри, «куэдщ» жыхуиІэу псоми зихъуэжащ.

Тамарэ къеуэлІа узыфэм куэдрэ игъэпсэуакъым. «Сэ езыр щхьэ сызэмыІэзэжыфрэ, дохутыр нэхъыфіхэм сащыщу жаіэртэкъэ?» Сыт хуэдизрэ гукІэ зэмыупщІыжми, зэрымыхъужынур къыгурыІуат. Ауэ, итІани, иригуІэу, иришынэу щыттэкъым. ЩІэупщІакІуэ къакІуэхэми и нэгур зэлъы ухауэ, гуапэу яхущытт.

- Риммэ, сынолъэlу си яужькІэ Анзор щхьэгъусэ ухуэхъуну, щІалэ цІыкІухэр уи анэмэтщ.

Риммэ зихъунщІэну щыхуежьэм: - Сэ ар си иужьрей лъэгущи, сыкъэгъэгугъэ. Тхьэм щхьэкіэ, - жиіэри зэуэ къару къыхыхьэжауэ къелъэІуащ.

- Си гур хыумыгъэщІ, уэ ухъужынущ, - жиІэурэ Тамарэ зытриубгъуэри, Риммэ зыщыджащ.

Пшэрыхь хущанэ

- Адэкіэ зыри жимыіэу Риммэ щіэкіащ. - Ди и гъащіэм хупищэу къыпщохъу. **шхьэгьусэ дэнэ шыІэ, зыхужаІэхэм ящыщш**. Тхьэу Тхьэшхуэ, сыпхуэарэзыщ, апхуэдэ ныбжьэгъу къызэрызэптамкіэ, ину фіыщіэ пху-

Абы лъандэрэ илъэс зыбжанэ дэкlащ. Сабийуэ къэна щіалэ ціыкіухэри балигъ хъуахэщ. Ехьэжьауэ унагъуэри мэпсэу.

И гъащіэ псор зыдихьыну зыщыгугъа, гурыщІэ куу зыхуищІа и щхьэгъусэр зэрызыхищІэр сэтей имыщІу гурэ псэкІэ игъэвырт Анзор. ЩІалэ ціыкіухэмкіэ гуныкъуэгъуэ иіэтэкъым - ахэр анэнэпІэс яхуэхъуам зэреджэр Риммэ дахэт.

Дауи, бынхэр псори зэхуэмыдэрэ - нэхъыфІ дыдэу, нэхъ гуапэу, псэ щабэу яхэт щІалэ ціыкіур кіуэдащ. Ахъшэшхуэ трагъэкіуадэу дэнэ щылъыхъуами, и лъэужь техьакъым. Япэ гуауэм ар хыхьэжри, зи къару илъыгъуэ щ алэ дахэшхуэр хигъэщІащ. Къэмытэджыфу Анзор зэрыхэлърэ илъэс зыбжанэ хъуащ. Риммэ и дохутыр Іэщіагъэр къигъэсэбэпурэ ирамыхьэліэ хущхъуэ гъуэтыгъуейщ, ауэ итІани абы и узыр щхьэщыкІыркъым.

Шхын лізужьыгъузу хузэблимыха щыізу къыщІэкІынкъым. Ар сымаджэм зэрегугъумрэ - Си Іуэхур зэфІэкІащ. Умыгъ, сыкъэгъэгугъэ! зэрыхущытымрэ щыплъагъукІэ, и щхьэгъусэм

МАРИНЭ университетым щыщІэс лъэхъэнэм къыдеджэ Анзор гухэлъ хуищ ат. Арщхьэк іэ шІалэм игу ирихьыр нэгъуэщІти, ар щхьэгъусэ ищІащ. Хъыджэбз цІыкІу ягъуэтауэ Анзор и автомашинэм зыгуэр къыжьэхэуэри, къелыну щымыгугъыу лъэрымыхьащ. АрщхьэкІэ ныкъуэдыкъуагъэшхуэ хихауэ къелащ. Офицеру милицэм хэт щ алэр ныкъуэдыкъуэхэр къызэрырашэкІ гу цІыкІум итІысхьэн хуей щыхъум, щхьэгъусэр икlыжащ.

ФІыуэ къэзылъэгъуа цІыхубзри дэкІуэри къикІыжат. Анзор и хъыбар щызэхихым, къыдэкІуащ, нэм, псэм хуехь, жыхуаІэм хуэдэу допсэу. Шхапіэ ціыкіуи къызэіуихауэ хъарзынэу ягъэлажьэ.

Риммэрэ Маринэрэ я щхьэгъусэхэм зэрахущытыр щыплъагъукіэ къыбгуроїуэ, я гъащіэри я насыпри щхьэузыхь я щхьэгъусэхэм зэрыхуа-

Мы бзылъхугъэ цІыкІухэр я гъащІэмкІи я насыпымкіи арэзыхэщ. Гукъыдэж яіэу, я щхьэгъусэхэми дэрэжэгъуэ зэрыратыным хущІэкъуу апхуэдэхэщ.

Апхуэдэхэракъэ-тІэ пшэрыхь зыхущынап-

Зи ІэщІагъэм

хуэІэзэ,

гущІэгъулы

Бацэ Иринэ Къэбэрдей-Балъкъэр къэрал универси-

тетым и медицинэ институтыр фІы дыдэу къиухащ,

наркологщ, категорие нэхъыщхьэ и эщ. Республикэ

наркологие диспансерым и поликлиникэу Налшык Тур-

геневым и цІэр зезыхьэ уэрамым тетым и къудамэм

ПОЛИКЛИНИКЭМ щылажьэ дэтхэнэ зыми цІыхум и

узыншагъэр, и гъащІэр зэтеувэжыным щІэныгъэуи гу-

шІэгъууи яхэлъыр ирахьэлІэ жыпІэми егъэлея хъуну

къыщіэкіынкъым. Наркотик зэзыхьэліэм е фадэр нэрыгъ зыхуэхъуам ахэр езым и мыгъуагъэу щытым и мыза-

къуэу, и унагъуэми, къыдэлажьэхэми, зыхэтхэми я деж-

кІи хьэзабщ. Наркодиспансерым цІыху 40 хуэдиз що-

лажьэри, псоми медицинэ щІэныгъэ яІэщ. Иринэ и

къудамэр цІыхуи 8 мэхъури, психотерапевтхэри, нарко-

илъэсхэм дуней псом нэхъыбэ щыхъуащ. ЗэрыгурыІуэ-

гъуэщи, апхуэдэ щытыкІэм игъэгузавэхэри куэд мэхъу.

Дэ Иринэ депсэлъыліащ, я лэжьэкіэм зыщыдгъэгъуэзэ-

къыбгуроГуэ нарколог Іэзэм и мызакъуэу, психологышхуэуи зэрыщытыр. Ди унэтІыныгъэм ирилажьэ дэтхэнэ зыми ищІэн хуейщ медицинэм и къудамэ нарко-

- Сымаджэхэм фазэрыдэлажьэми и гугъу уэзгъэщ ы-

- Наркотик зэзыхьэл эхэр, фадафэхэр учётым догъзу-

ври, диспансерым и махуэ стационарым догъэгъуэлъ.

Узыр хэтІэсамэ, езым хыфІидзэжыну и къарур

пэмылъэщмэ, мыбы зэманкіэ дыщоіэзэри, Дубким щыіэ

наркологие сымаджэщым догъакІуэ. Къэмытэджыф сы-

маджэхэм я унэ дохутырхэр макіуэ, хущхъуэкіэ ядоіэ-

Іуэхур хэмытІэсамэ, наркотик зэзыхьэлІэм и узыр нэхъ

къыпхуэгъэувы энущ. Я унагъуэм щ эсыр зыхэх уа

бэлыхыыр адэ-анэм, щхьэгъусэм, быным ямыбзыщІу

къытхуэкІуэмэ нэхъыфІыр арат, ауэ цІыхухэм яхэІуэнкІэ

гузавэурэ узыр щыхагъэт асэ къохъу. Сыт щыгъуи

дыхьэзырщ сымаджэм деіэзэну, дгъэхъужыну, кіэщіу

жыпіэмэ, тлъэкіыр хуэтщіэну. Нэгъуэщі щіыпіэ къраш-

ри, ди деж наркотик гуащіэ дыдэхэр, ціыхум и узынша-

гъэм хуабжьу егуауэхэр къашэ. Апхуэдэхэр зэзыхьэл эхэри,

ди жагъуэ зэрыхъунщи, щыІэщ. Узыншагъэм зэран

зэрыхуэхъум и мызакъуэу, абы цІыхум и акъылыр щІэх

дыдэу зэlегъэхьэри, ищlэр имыщlэжу къегъанэ. Апхуэдэ

зыхэзылъхьэр земыкІуэжыфу и лъакъуэхэми зэран

яхуохъу. Аращи, нэхъ пасэу зыкъытхуагъэзэху нэхъыфІш.

Мыдрейуэ, щІалэгъуалэр апхуэдэ мыгъуагъэхэм щы-

хъума хъун папщіэ дэ еджапіэхэм докіуэ, наркотикым

Наркологие сымаджэщым и дохутыр нэхъыщхьэ Удаловэ Ольгэ Николай и пхъум и ІэщІагъэм фІы дыдэу хешыкі, куэди хузэфіокі. Сымаджэхэм ар шепсалъэкіэ

ну ди мураду:

логиемрэ психологиемрэ.

Ди жагъуэ зэрыхъунщи, наркотикым дихьэххэр иужьрей

логхэри, нэгъуэщ узыфэхэм е е эзэ дохутырхэри яхэтщ.

Ди гукъыдэжыр къэзыІэт

Налшык «етхуанэ микрорайон»-кіз зэ- къыдэжыр къаіэтри, гугъуехьхэри піа-**джэ и хьэблэм зэгъунэгъуу адыгэ уна-** лъэкіэ пщагъэгъупщэ. гъуищ дыщопсэури, ІыхьлыгъэкІэ дылъагъу, дызэрытогъэу.

Тхьэм и фіыщіэкіэ іейкъым, ауэ дуней даіуэ. псор хъурейуэ къэзыкІухь узыфэ бзанэхъ къатщтэу Іэмал зэриІэкІэ унэм гугъу сщіынур - «Ди радио ціыкіукіэ» хэлъкъым дызэджэм и псэлъэгъуэр къыщысынум дыхуэп ащ э дыпоплъэ. Ди уэрэдхэмрэ макъамэ дахэхэмрэ ущедаІуэкІэ уи гу-

Тэтрокъуэ Астемыр «Псалъэмакъ зэгуэмыхьэми, анэкъилъхум хуэдэу ды- щхьэпэкіэ» зэджэ и нэтынхэр, Мыз зэхущытщ - дызэкІэлъокІуэ, дызэро- Ахьмэд «Зэманым пэджэжу», Хьэмту Къадир «Адыгэхэр: тхыдэр, хабзэр» и нэтынхэми, адрей журналистхэм ягъэ-ДИ УЗЫНШАГЪЭРИ, ди псэукІэри хьэзырхэми, гушыІэхэми удихьэхыу уо-

Зэманыр гугъуми, абы щхьэкІэ къамыджэм, дауи, дегъэгузавэ. ДыщІэмыкІмэ гъанэу я лэжьыгъэр хъарзынэ дыдэу зэрызэфІагъэкІым папщІэ, дауи, фІыщІэ дыщІэсщ. Ди гур имыгъэкІуэду апхуэдэ ин яхуэфащэщ абыхэм. Радиом едаІуэ щытыкіэм дыкъизышхэм ящыщщ зи псоми ар къызэрыддаіыгъынум шэч

> Къумыкъу Таужан, ТыІэщ Лусэ, Дыщэкі Женя.

Адыгэ нысэ

Школым щыщіэсым фіыуэ зэрылъэ-гъуахэщ мы тхыгъэр зытеухуахэр. Еджапіэр къиухыу щіалэр дзэм щраджэм зы махуэ закъуи дамыгъэкіыу зэхуэтхаш. Къулыкъур зэфІэкІыу щІалэм къыщигъэзэжым ныбжьыщІэхэр **33DFIIII3III**

АБЫ ЛЪАНДЭРЭ илъэс 29-м нэблэгъауэ Щоджэн Зауррэ Пайль Натальерэ насыпыфізу зэдопсэу. Щіалитірэ зы хъыджэбзрэ яющи, апхуэдэ бын Тхьэшхуэм хэти кърит! Гъэсащ, Іэсэлъасэщ, щІэныгъи яІэщи, лэжьапІэкІи я Іуэхур тэмэмщ.

- Си нысэ Марианнэрэ си пхъумрэ Тхьэм сахимыгъадэкІэ. Гумрэ псэмрэ дыхьэу ар апхуэдизкіэ ціыхуфіщи, - жеіэ Наталье.

Наталье и адэ-анэр зэгуэрым Къэбэрдейм къакіуэщ, Щхьэлыкъуэ псэупіэ ящІри, адыгэхэм яхэшыпсыхьыжат. ЦІыхубзыр Заур щхьэгъусэ щыхуэхъум псынщІэ дыдэу диныр къищтэри, нэгъэсауэ муслъымэн цІыхущ жыхуаІэм хуэдэ хъуащ. Зы нэмэзи блигъэкІыркъым,

нэщІри егъэхьэкъ, хьид махуэ лъапІэхэми псапэ куэду ещіэ.

- Ар апхуэдизкіэ псапащіэщ, хьэлэлщи, щымысхьу игуэшынущ. Хуабжьу ціыхуфіщ, нэмыс, хабзэ хэлъщ. Апхуэдэ гъунэгъу уиІэныр ди щхьэкІэ насып ину къыдолъытэ, - жаІэ хьэблэм дэсхэм.

Заур илъэс куэдкІэ шофёру лэжьащ. Иджы хадэр, лъапсэр зыхуей хуегъазэ. ЦІыху зэпіэзэрытщ. Куэди жиіэнукъым, егупсысауэ фіэкіаи псэлъэнукъым.

Сэ нэхъапэм зыгуэрхэр къызэупщІу щытащ, уи лъэпкъэгъу узэрыдэмыкІуам ухущІегъужакъэ, жаІэурэ. Сэ апхуэдэ щхьэусыгъуэ сиlакъым - фи нэмыс нэхъ лъагэ ухъуи, си насыпым гу щызмыхуэу сопсэу. Си гуапэу икІи сыдихьэхыу адыгэбзэри адыгэ хабзэри зэзгъэщІащ. ДызэпэщІзувэркъым, дызэныкъуэкъуркъым. ЦІыхухъум худэчыхын хуейщи, абы сытету сопсэу. Абы гугъуу зыри хэлъкъым. Мыри бжесІэнти, Германием щыпсэу си шыпхъур Бахъсэн щыщ адыгэ щіалэ дэкіуащи, ари и насыпым щогуфіыкі. - жеіз Наталье.

зэраныгъэу къишэм ныбжьыщ эхэр щыгъуазэ дощ І. - Учётым щытым я бжыгъэр дапщэ хъурэ, я ныбжьри сыт хуэдиз?

- Ахэр жытІэну, сымаджэхэм ятеухуа хъыбархэр хэІущіыіу тщіыну дыхуиткъым, къэралым ибзыщіхэм ящыщ зыщи... БлэкІа илъэсымрэ дызэрытымрэ къапщтэмэ, ди деж наркотикым дихьэххэр куэдкІэ щызэщхьэщыкІауэ схужыІэнукъым. Зэрыщытам хуэдэу къэнэжауэ си гугъэщ. Учётым илъэсищкІэ щытар, и Іуэхур тэмэму зэтеувэжамэ, ирахыж.

Наркотикыр нэхъыбэу зэзыхьэл эхэм я гугъу пщ ымэ, ахэр илъэс 18-м къыщыщІэдзауэ илъэс 40-м нэс ныбжым къриубыдэхэрщ. Ефэн пасэу щіэзыдзэхэри щыіэщ. Илъэс 60 - 70-м и ныбжым нэсауэ, ауэ фадэр зыхухыф Іэмыдзэхэри щы Іэщи, псоми тхузэф Іэк Іыр яху-

дошіэ. - Наркологие поликлиникэм цІыхур сыт щыгъуи щыкуэдщ. Мыпхуэдиз мыбы щхьэ къакіуэрэ, уеплъамэ узыншэу дыдэуи фэ ятету?

- ЛэжьапІэ увыну мурад зыщІа дэтхэнэ зыри, къэрал унафэм ипкъ иткіэ, ди деж къакіуэу я узыншагъэр, я психикэр зыхуэдэр къэтхутэн хуейщ - фадэ ефэрэ е наркотик зрихьэл эрэ. Лэжьап экънщащтэнур апхуэдэ Іуэху зэрыхэмытым теухуа тхылъ етта иужькіэщ. Фадэ ефэмэ е наркотик зрихьэліэмэ, абы еізээн щіыдодзэри, тэмэм хъужа иужькіэщ зэрыузыншэмкіэ тхылъ щеттыр.

Мы къудамэм наркологыу, психиатру щолажьэ Чэрим Светланэ, Къэзанш Маринэ, АфэщІагъуэ Ахьмэд, Теувэжыкъуэ Вячеслав, Тау Тимур, Хъуэжэ Ритэ, Нагорная Татьянэ. Мыбыхэм Урысей Федерацэми КъБР-ми узыншагъэр хъумэнымкіэ я министерствэхэм я щіыхь тхылъхэр къыхуагъэфэщащ, категорие нэхъыщхьэ зиlэ дохутырхэщ. АфэщІагъуэ Ахьмэд гъэ кІуам «Илъэсым и

дохутыр» хъуащ. Гъуэгу захуэм тещхьэрыук ахэм зэрадэ І эпыкъуным, я щыуагъэр гурагъэlуэжыным хущІэкъуу мэлажьэ поликлиникэм и дохутырхэри абыхэм я дэlэпыкъуэгъухэри. Зэрыдохутыр Іэзэм нэмыщІ, ахэр икІи шыІэныгъэшхуэ, гущіэгъу зыхэлъ ціыху псэ къабзэхэщ икіи я щіэгъэкъуэн, гулъытэ хуэныкъуэ дэтхэнэми доІэпыкъу. Ар абыхэм къазэрехъуліэм и щыхьэтщ дамыгъэ лъапізу къыхуагъэфэшахэр.

Узылъыхъуэр сыт хуэдэ пэж?!

Мусэрэ Фузэрэ унагъуэ зэпэщу Налшык щыпсэухэм цар гъэзаща, - жривэри, Мусэ хуэм дыдэурэ унэм ящыщ зыт. Мусэ щіалэ ціыкіуу щіидзэри, щымылэжьа шіыхьэжащ. зэман и гъащіэм къыхэхуауэ ищіэжыркъым. Балигъ щыхъум авто машинэм итІысхьэри, и ныбжьыр хэкІуэтэху абы ирилэжьащ.

ЛЪАПСЭ хъарзыни яухуат зэщхьэгъусэхэм. ЗэгурыІуэзэдэlуэжу псэуурэ, я гъащІэм зыпэмыплъа зэхъуэкІыныгъэ къыщыхъуащ - я гъунэгъум и унэр ищэри, а щІапІэм зыгуэр къитіысхьащ. Гъунэгъущіэ диіэ хъуащ, жари Мусэрэ Фузэрэ кіуэри ехъуэхъуащ. «Уи лъэпкъ хуэдэ щыіэ, фызэрыадыгэри хъарзынэщ», - жаlэри къыдэкlыжащ.

АрщхьэкІэ сыт хуэдэ лъэпкъри къащти, апхуэдэ къызыхэкІын гъуэтыгъуейуэ къахущІэкІащ.

Си пщіантіэм нэхърэ фи пщіантіэр нэхъ инщ, фи пщэф ап і з при на при щІыхьащ, жиІэри къимыгъэсэбэпрэ здэмыкІуэрэ щымыІэу ежэжьащ. Илъэс бжыгъэкіэ гугъу дехьу ящіа пщэфіапіэ дахэшхүэр экскаваторкіэ щакъутэм зэщхьэгъусэхэм я гур хэщІырт, хьэблэм дэсхэри игъэгузавэу къызэхуэсахэт. Ар икъутэн хуейуэ къагъэкІуа щІалэм жиІат:

Уэлэхьи нобэ хуэдэу укІытэгъуэ сиІауэ сымыщІэж... Мыр зэрыпкъутэнур дауэ?! Судым щхьэ фымыкіуарэ?

- Куэдрэ дыкІуащ, куэдми дытхащ, ауэ зыри къикІакъым. ПцІыкіэ къыттекіуащ. Умыгузавэ, къалэн къыпща-

ЦІыхубз ябгэм абыкІи игу мызагъэу, уэшхыпсыр си унащхьэм къытолъадэ жиlэм, нэгъуэщ гуэрхэри къапиубыдурэ, унагъуэ хейм къеныкъуэкъуащ. Къеныкъуэкъуащ, и акъылымрэ и цІыхугъэмрэ здынэсымрэ къи-

гъэлъагъуэу. - Илъэс куэд хъуауэ ди пщантіэр зэрыщытщ, къыхэхъуакъым икіи хэщіакъым, гумызагъэ уиіэмэ, дызэгурыІуэнщ, умыкъутэ, - жиІэу Мусэ щелъэІум:

Фэ фхуэдэхэм къысхуэфщІэным сыхуейуэ, апхуэдэ гугъэ щхьэ пщІа?! Си гъунапкъэм шхапІэр къызэрытефщІыхьамкІэ зыхуэсхьэсар тхылъ дапщэ уи гугъэрэ? - Мусэ гъунэгъу дыдэу къыбгъэдыхьауэ и Іэпхъуамбэри къыхуигъэдалъэрт, зэми и зэфіэкіыр къигъэлъагъуэ щіыкізу и ІитІыр и шхужьым иригъэувэрт.

Мусэ шыІэныгъэшхуэ, гъэсэныгъэшхуэ хэлъти, пидзыж щІагъуи щымыІзу еплъу щытт.

- А тхылъымпІэ зэхуэпхьэса къомым пэжу зыри зэрахэмытыр уэри уощІэ, дэри дощІэ. Абыхэм пэжу зы закъуэ къахэбгъуэтэфыну?

- Уэ узылъыхъуэр сыт хуэдэ пэж? ЛІыгъэ уиІэмэ, ар мыпэжу къэхутэф.

- Пэж щымы!эжу ара жып!эр?! - Ар уэ къыбгуры уакъэ?

- КъыдгурыІуащ, ауэ уэ мы зыр хьэкъкІэ упхыкІамэ арат. Дэ псори - уэри, дэри - Тхьэ лъапІэм и щІагъым дыщіэтщ, - жиіэурэ и щхьэгъусэр Іуишыжыну Фузэ къыІухьаш.

- Фежьэ-тІэ, фежьэ. Сэ сыкъыщІикІуэтаи сызыхущІегъуэжаи къэхъуакъым. Сызыхуейр сощІэ, сызыхуейр зыІэрызогъэхьэ. Сэ сыкъызэрыгуэкІкъым, сэ сылыхъужьщ.

- Уэлэхьи, япэу ущыслъэгъуам узэрылІыхъужьыр къэсщіатэмэ. Ярэби, ціыхубз къабзэу зэзэмызэ укъыщіэкіамэ мынэхъыфІу пІэрэт?

- Уэ пхуэдэу бензинымэ къыскІэрихыу сыкъэгъуэгурыкіуакъым, умыщіэмэ зэгъащіэ - пщіантіэпхъэнкіыу уэрамым сыдэтакъым, къулыкъу зыІыгъахэм сащыщщ. - Уэлэхьи, Фузэ, адыгэщ жытІэу дыгуфІа щхьэкІэ дунэхъуамэ, сылыхъужьщ жиlэу зи lэр зи шхужьым изыгъэу-

вэр ар... - адэкІэ зыри пимыдзыжу Мусэ ІукІыжащ. «Пхуэфащэ щІыбым щыпщІафІэ» - Фузэ къыжриІэщ, щіым хилъафэ и кіэ кіыхьыр иудэу, и іитіри ину щіиупскізу, вындым хуэдэу фіьцізу ила и щхьэцри гъэщізгъуэн гуэру зэщІэкъуауэ дэжыжащ хьэблэм, КІуэракІуэ зыфІа-

ща цІыхубз ябгэр. Лъэпкъ куэду зэхэс хьэблэм ар щалъэгъуам деж зыми сэлам кърахыртэкъым, Іумпэм зэращІыр езыми къыгурыІуэжу къыщІэкІынт. КъыгурыІуэж щхьэкІэ, езыми зэрыжиІэщи, абы щхьэкІэ гузавэхэм е къикІуэтхэм ар яшышкъым.

Унэр ищэри, нобэ нэхъыфІ дыдэкІэ зэджэ фэтэр къищэхуащ. И къуэмрэ и нысэмрэ яхэтІысхьэжауэ зэдопсэу. АдэкІи Тхьэм ещІэ и Іуэху зэрыхъун... Ауэ ди нэхъыжьхэм «Лей зезыхьэр и хьэкъ хуозэ» жаlакъэ?

Дунейпсо Адыгэ Хасэ ЗэвгъэцІыху

Спорт

Илъэс 21-м иту тхылъ 12 къыдэзыгъэк а пщащэ

тхылъхэм, ІэдакъэщІэкІхэм щІэупщіэ нэхъ яіэ тхакіуэ ныбжьышіитхум яхэтщ Адыгейм щыщ ди къыщіэкіри, и еджэным коллелъэпкъэгъу пщащэ Мирай Ме- джым щыпищащ. Курыт еджапіэм

И НЫБЖЬЫР илъэс 16 зэрыхъурэ Мединэ и тхылъхэр мин бжыгъэкІэ ди къэралым и тхылъ тедзапІэ инхэм къыщыдагъэк!

«Воскресни за 40 дней», «Синтонимы», «Река моих сожалений», «Межвремье», цІэрыІуэ хъуа нэгъуэщІ тхылъхэри зи Іэдакъэ къыщі экіа пщащэм илъэс 13-м иту тхэн пищащ. щІидзащ. Къэралым и литературэ уафэм къыщыщіэна вагъуэ ціы- си тхыгъэхэмкіэ апхуэдизкіэ садэкІум къызыкъуих зэфІэкІымрэ и гуэшэну сыхуейти, ар къагурымыехъулІэныгъэхэмрэ фіыкіынкіэ іэмал иіэкъым.

жиІэу къокІ.

Пщащэм жеІэ тхакІуэ хъуным зэи зэремыгупсысар, сабий куэдми хуэдэу, ар космонавт, дэрбзэр, модельер, нэгъуэщІ ІэщІагъэхэми ехъуапсэу щытащ, тхэным зэры- щыгъэм щІэтращ. Абы и Іыхьэ хуэкІуари гъэщІэгъуэнщ. И нэгум зыбжанэ Интернетым къызэрыкуэд щауэ щат теплъэгъуэхэмка рилъхьэу куэд къыщаупщат къыанимэ ищІыну яужь ихьэри, езым кіэлъыкіуэным. Тхылъыр зэрыигу загъзу сурэтхэр зэрыхуэмы- щыту Интернетым щралъхьэм, щым къыхэкікіэ, тхэным зрипщы- еджахэм я бжыгъэр хуэдищкіэ нэтат. «Сурэт дахэу схуэщІу щытамэ, хъыбэ зэрыхъуам и мызакъуэу, зэи сымытхэххэнкій хъунт», - щы- тхыгъэм хэт жыіэгъуэхэр щіалэ-

жеІэ абы и интервьюхэм я зым. тІылъэкІри, «Синтонимы»-р итхащ. дзащ. Илъэс 14-м иту тхын шІидзами,

Ди къэралым щыціэрыіуэ, зи хущіэмыхьэм къыхэкіыу 16 хъуху хэр тхылъымпіэм тету къыди- гъуэнынкіэ хъунури зыщывмынигъэсыфакъым ар.

Мединэ курыт школым пасэу зэман зэрыщытримыгъэкІуэдам

зэрыщыгуфІыкІыжыр жеІэ абы. Къыхэгъэщыпхъэщ и тхылъхэр тхылъымпІэм тету къыдэкІыным ипэкІэ Мединэ Интернетым цІэры-Іуэ зэрыщыхъуар. «Wattpad» сайтым хъыджэбзым и ІэдакъэщІэкІхэр утыку щрихьэрти, абы къыпэ-

- Иджы согупсысыжри, цІыхухэм уащымыгу- Іуэнкіэ, ягу иримыхьынкіэ хъуну зэи сышынауэ сщІэжыркъым. Мединэ тхэн шышІидзам «Ми- Пэжщ, «Wattpad»-м уи тхыгъэ рай» унэціэр ціэ лейуэ къищтащ, и иплъхьэныр ехъуліэныгъэм и къетхыгъэхэм якІэщІидзыну. Езым жьапІэу къэплъытэ хъунукъым, ауэ зэрыжи эмк э Японием хуи э ар щ алэгъуалэр нэхъыбэу тхылъ лъагъуныгъэм къыхихащ. «Мирай» щеджэ утщ. Си нэкlэ сымылъэціэм «Къэкіуэну зэманым хуэплъэ» гъуамэ, си фіэщ хъунтэкъым апхуэ- тонимы» зыфіищари. А зэманым гъэкіащ: «Синтонимы», «Синтонидизу тхылъ зыфІэфІ щІалэгъуалэ тхылъи 8 хьэзыру иІэххэт хъыджэб- мы. Один из них мертв» (2016 гъ.), куэд диІэу.

Итхахэм я ещанэу щытми, пщащэм и тхылъхэм ящыщу япэу къыдэкІар «Воскресни за 40 дней» фІэгъуалэм ену зэбграхри, я напэ-Илъэс 13-м иту тхэн щіэзыдза кіуэціхэм къралъхьат. Мащіэтэ-

Дэтхэнэ тхакІуэми хуэдэу, Ме-

гъэкІыну щІэхъуэпсырти, ахэр зэ-

тхыжащ. фІэщ хъуакъым, икІуэтыжыну, хущІегъуэжыну къысщыхъурти. Ауэ щыІэр», - жеіэ Мединэ. япэ къыдэкІыгъуэр дунейм къызэрытехьэу апхуэдизу псынщІэу зэбкъыдагъэкІыжын хуей хъуат. Абы кІэщІкІэ къыкІэлъыкІуащ «Син-

манхэр щитхкІэ, къэхъунур езы дыдэми ищІэркъым - тхакІуэ куэкъым. «Къэхъунур сщІэмэ, абы сытемызашэу схуэтхыну сэ?», - къыддэгуашэ ар.

«Ику иту илъэс ныкъуэкІэ сотх зы гъ.). тхылъхэр. тхылъыр, ауэ Іуэхуу сиІэр къэзщІэм.

Къыхэгъэщыпхъэщ Мединэ еджапІэм зэрыщІэсым, зэры динэ и къалэмыпэм къыщІэкІа- языныкъуэ тхылъхэм хэтыну,

Налшык ЗыужьыныгъэмкІэ

и департаментым и унафэщі къулыкъур піалъэкіэ зыгъэ-защіэ Бейтыгъуэн Казбек

хъыбарегъащіз ізнатізхэр зэ-

рыщигъэгъуэзамкіэ, мы зэ-

маным къалащхьэм свето-

АДРЕЙХЭМ къащхьэщыкІыу,

светофор «Іущым» храгъзубы-

да нейросетым цІыхум и теп-

лъэр зэуэ къепхъуатэри, абы

гъуэгур зэпиупщІыху и нур пакіэр темыкіыу треіыгъэ.

Шыху зыбжанэ зэгъусэу щы-

зэпрыкным дежи светофорым

и нэІэм щІэтынущ абыхэм я

СветофорыщІэхэр щагъэу-

ващ «зебра» дамыгъэхэм я

закъуэкІэ гъуэгу шынагъуэн-шагъэр къызэгъэпэща щымы-

хъуу къалэм и утыкум щыlэ зэпрыкlыпlэхэм. Апхуэдэ зы lэ-

мэпсымэ бгъэувыным сом мин

дэтхэнэ зыри.

фор «Іущу» тІу щагъэуващ.

жинтхэм тетыну сурэтхэр езым зэрищІыжар.

ANUIS MANUS

А тхылъхэр нэхъыбэу ныбжьыщІэхэм яхуэгъэзами, жылагъуэр зыгъэп ейтей Іуэху куэд къыще-Іэтри, хэкІыпІэ гъэщІэгъуэнхэр къахуегъуэт. Тхэн щІэзыдзагъащІэхэм яхуэгъэзауэ абы жеlэ, япэщlыкlэ щхьэж и псалъалъэм елэжьын хуейуэ къызэрилъытэр.

«Сэ си щыуагъэхэм хуэдэ фы-

мыщІэ. Дунейм къытехьа тхылъыр пхузэхъуэкІыжынукъым. Аращи, тхэн щіэвдзэн ипэкіэ фи щіэныгъэм, къэухьым зевгъэужь. Щхьэж фи хъэтІ къызэрывгъуэтыжыным фыхущІэкъу. Тхылъ зэрыптхынум теухуа тхылъ уеджэн, а ІэщІагъэм зыхуебгъэсэн хуейщ. Си щхьэкІэ Вольф Юрген, Макки Роберт, Галь Нору сымэ я ІэдакъэщІэкІхэм фыкъыхуезджэнут. феджэну Псом япэрауэ, фызыхуэтхэнур фи щхьэрщ, фи псэм фІэфІыр фтхы, ауэ адрей ціыхухэм яфіэгъэщіэгъэгъупщэ. Тхэным фыдезыгъэхуихьэсри, тедзапіэ 20-м нэбла- хьэхын къэфлъыхъуэ, фежьэу фыгъэм яхуигъэхьат. Языныкъуэхэм щымысу. ЕхъулІэныгъэм фыщІэгулъытэ къыхуащІыххакъым, ад- хъуэпс, ауэ къару псори хъуапсэм зыхуэмей унэтІыныгъэ куэдым и рейхэм ягу иримыхьауэ жэуап къа- ебгъэхьынри щыуагъэщ. ТхакІуэхэм я натіэм, ипэ итахэм я гъа-Хъыджэбзым жеlэ и япэ тхылъыр щlэм феплъ, мащlэ дыдэщ абыилъэс 18 иримыкъу щіыкіэ къыди- хэм яхэтыр занщізу ехъуліэныгъэ гъэкІыным егъэлеяуэ щІэхъуэпсу зыІэрагъэхьэфауэ. Нэхъыщхьэразэрыщытар. Арати, илъэс 19 ири- щи, фи ІэдакъэщІэкІхэм еджэу къуа къудейуэ, АСТ «Mainstream» пэжыр къывжезыІэфын фиІэн, редакцэм къыбгъэдэк письмо дзыхь зыхуэфщіын критик зэвкъыІэрыхьащ, «Воскресни за 40 гъэпэщын хуейщ. ИтІанэ, фтхыр джэжхэм тхэным трагъэгушхуэурэ дней» тхылъыр къыхудагъэкlыну зигу иримыхьын зэрыщыlэнкlэ жаlэу. «А дакъикъэхэм си гум щы- хъунури зыщывмыгъэгъупщэ. Фи къэlуэтэгъуейщ. Сыкlэрэ- зэфlэкlым, щlэныгъэм зэрызевхъуат, апхуэдизкіэ сыгуфіати. Тхы- гъэужьыным махуэ къэс фыхулъыр дунейм къытехьэхукіэ си щіэкъу, итіанэщ ехъуліэныгъэм и бзий къыптепсэну гугъэ щы-

Тхэн щІэзыдза ныбжьыщІэхэм я зэфІэкІ щеплъыжыну абы я цІэ грыкlати, иужькlэ иджыри щэнейрэ къреlyэ ЛитРес, Wattpad, Litnet сайтхэм.

Мединэ мы зэманкІэ къыди-«Воскресни за 40 дней», «Синтони-Мединэ зэрыжи эмк э, абы и ро- мы. Четвертый лишний» (2017 гъ.). «Школония», «Пятая сестра», «Рики Перри», «Синтонимы. Больно дым хуэдэу, тхылъым и пкъыр зэ- быть с тем, кто...» (2018), «Река фІигъэувэу итІанэ тхэн щІидзэр- моих сожалений» (2019 гъ.), «Межвремье» (2018 - 2020), «Синтонимы. Большой дневник» (2020 гъ.), «Зазеркалье нашей реальности» (2021

Псори зэхэту тхылъ 12 мэхъу гъанэрэ унэм сыкъыщІэмыкІыу се- илъэс 21-м уиту апхуэдиз уи Іэдалэжьмэ, зы мазэм схунэгъэсынущ. къэ къыщІэкІыныр, ахэр мин Нэхъыбэу тхэныр къэзыгъэушыр, бжыгъэкІэ зэбгрыкІыныр ехъухъыджэбзыр япэу зи ужь ихьар къым абы щыщытхъури. АбыкІэ зи си гупсысэхэр схузэзыгъэзахуэр лІэныгъэшхуэщ, дауи. Дохъуэхъу «Пятая сестра» зыфіища тхы- ціэр іуа тхакіуэ ныбжьыщіэм и ад- макъамэ дахэмрэ лъэсу зекіуэ- Мединэ, и зэфіэкіым хэхъуэну ди лъырщ. Ар тхын имыухыу эригъэ- рей тхыгъэхэри къалъыхъуэн щla- нымрэщ», - жеlэ тхакlуэ ныбжьы- гуапэщ, къэралым и мызакъуэу дуней псом къыщацІыху тхакІуэ и хъуну ди гуапэщ!

ЩОМАХУЭ Залинэ.

Нурым

щІэту

800-м къыщыщІэдзауэ сом 1

НэгъуэщІ светофор лІзужьы-

гъуэхэми уащрохьэлІэ Налшык и уэрамхэм. Абыхэм яхэтщ

«Телемеханика» заводым элек-

трон пкъыгъуэхэмкІэ узэдауэ

къыщыщІагъэкІхэр. Къищынэ-

мыщІауэ, Кулиевым и уэра-

мым тет светофорым, гъуэгу

зэпрыкІыгъуэхэр къызытехьэ-

лъэ, ныкъуэдыкъуагъ зыбгъэ-

дэлъ цІыхухэм тещІыхьа текъу-

запіэ иіэщ. Псом ящхьэращи,

ахэр лъэсрызекІуэхэри транс-

портым исхэри гъуэгу фэб-

жьым щыхъума зэрыхъуным

ШЭРЭДЖ Дисэ.

тещІыхьащ.

мелуаным щІигъу токіуадэ.

«Спартак-Налшык» (Нал- нальтим къригъэгъэзащ. шык) - «Кубань-Холдинг» (Павловскэ) - 1:1 (1:0). Налшык. «Спартак» стадион. Жэпуэгъуэм и 10-м. ЦІыху 300 еплъащ.

Судьяхэр: Холин (Мейкъуапэ), Городовой, Савченкэ (тІури Ставрополь щыщщ).

«Спартак-Налшык»: Антипов, Сындыку, Ольмезов, КІэдыкІуей, Шумахуэ И., Хьэшыр, Дэхъу (Шумахуэ 3., 85), Торосян (Къумыкъу И., 90+2), Жангуразов (Багъэтыр, 78), Бэчбо (Ашуев, 78; Бенедык, 90+2), ЛІуп.

«**Кубань-Холдинг**»: Имамов, Цховребов, Папикян (Рзаев, 73), Пахлеванян, Пилиев Н. (Къардэн З., 65), Цимбал (КІыкіэ, 88), Козлов Михайлов С. (Жабкин, 73), Белобаев, Заикин (Филиппиди,65), Лысенкэ.

Топхэр дагъэкlащ: Хьэ-шырым, 35 (1:0). Рзаевым, 90+5-1:1

Дагъуэ къыхуащІащ: Шумахуэ И., Пилиев Н., Торо-

10-нэ дакъикъэм Заикиным пенальти худэгъэкlакъым.

Футбол Лъэпкъ Лигэм и шыкым» къригъэблэгъащ Павловскэм и «Кубань-Холдинг»-р. Турнир таблицэм зэкІэлъхьэужьу къыщыкіуэ командитіым я зэ-Іишіэм жыджэру къыщіадзащ. Дэтхэнэри хущІэкъурт псынщІзу бжыгъэр къызэ-Іуихыу адэкІэ джэгур зэрыхуей щытыкІэм хуигъакІуэў иригъэкІуэкІынў. Зы ебгъэрыкІуэныгъэм къыкІэлъыкіуэ контратакэр къыпэджэжу бэнэныгъэ гуащІэ

ирагъэжьат гупхэм. ЕпщІанэ дакъикъэр екІуэкІыу арат налшыкдэсхэм я гъуэм пенальти еуэну судьям унафэ къыщищтам. Ар къыхэкіащ хьэщіэхэм я ебгъэрыкІуэныгъэр хабзэм къемызэгъыу ди штрафнойм иту «Спартак-Налшыкым» и гъуащхьэхъумэхэм къызэрызэпаудам. Метр 11-кІэ гъуэм пэмыжыжьэу ягъэува топым бгъэдыхьащ «Кубань-Холдинг»-м и гъуащхьауэ Заикин. АрщхьэкІэ

ар зэуэну лъэныкъуэр Анти-

повым къищащ икіи пе-

ЗэІушІэм и 21-нэ дакъикъэр екіуэкіыу ди щіалэхэм бжыгъэр къызэјуахыну 1эмал гъуэзэджэ зыІэщІагъэкІащ. Штрафнойм иту Сындыкур зэуа топыр хьэщ эхэм я гъуэм и штангэм бгъэдэтыбзэу блэкІащ.

ИкІэм-икІэжым «Спартак-Налшыкым» и гугъуехьхэм ехъулІэныгъэ къыпэкІуащ. Ди щІалэхэм я ебгъэрыкІуэныгъэм хэту «Кубань-Холдинг»-м хьэтетым хуэзанщІэ хъуа налшыкдэсхэм я гъуащхьауэр зэуа топым Имамовыр лъапэкіэ лъэіэсри къригъэгъэзащ. Абы Хьэшырыр кіэлъеуэжащ икіи

хьэщІэхэмягъуащхьэтетым къригъэгъэзэну Іэмал иІакъым - 1:0. Япэ Іыхьэм щыщу къэнэжа зэманыр хэгъэрейхэм я тепщэныгъэкІэ иухаш.

икум ирихьэлІэу зэхъуэкІыныгъэ зыбжанэ езыгъэкІуэкІа «Кубань-Холдинг»-м и джэгукіэр нэхъ хуабжь хъуащ. Апхуэдэу Краснодар крайм и командэм я ебгъэрыкІуэныгъэм хэту Рза-Абы лъэщу кІэлъеуэжа Жабкин и топым ерагъыущ Антиповым къызэрыригъэ-

Иджыри ебгъэрыкІуэнызэпэджэжауэ зэlущlэм хухаха зэман нэхъыщхьэр и кІэм

Командэхэр

«Динамо» Мх

«Черноморец»

«Легион-Динамо»

«Спартак-Налшык»

«Биолог-Новокубанск»

«Динамо-Ставрополь»

«Кубань-Холдинг»

«Мэшыкъуэ-КМВ»

CKA

«Чайка»

«Форте»

Тіуапсы»

«Ро́тор-2»

«Дружба»

«Алания-2»

«ЕсэнтІыгу»

«Анж́и»

Урысей Федерацэм футболымкіэ и етіуанэ дивизионым

и Япэ гупым 2021 - 2022 гъэхэм зэхьэзэхуэр

зэрыщекіуэкіыр

нэблэгъащ. ТекІуэныгъэр зи Іэрылъхьэу къэзылъыта «Спартак-Налшыкым» иужьрей дыдэ дакъикъэхэм набдзагубдзаплъагъэр ф1экІуэдащ. АрщхьэкІэ судьям и кІэфий макъыр зэхамыхауэ хьэщІэхэм къэувыІэн мурад яІэтэкъым икІи зэпыу ямыІэу ипэкІэ зэрыкІуэтэ-

ным яужь итт. «Кубань-Холдинг»-м иужьрей ебгъэрыкІуэныгъэм хэту ди гъуэм пэгъунэгъу хъуа футболист хьэ-щіэр ди щіалэхэм ираудащ - штрафной. Зэlущlэм къыхыхьагъащІэ Рзаевым штрафнойр игъэзэщІащ. «Спартак-Налшыкым» футболистхэм «блыным» абы топыр шхьэпридзащ. Антиповым и пащхьэ дыдэм щІым ар щытеуати, къыщыдэлъештрафнойм топыр ЛІупым ижым ди гъуащхьэтетым къыщы Іэрыхьащ. Гъуащ-къыхуэубыдакъым икіи

гъуэм дигъэхьащ - 1:1. Апхуэдэу, СЫХЬЭТЫМ щІигъукІэ ди щІалэхэм яхъума текІуэныгъэр къахуэзыхь бжыгъэр иужьрей дакъикъэм зыІэщІагъэкІащ.

ЕпщыкІущанэ джэгугъуэм и адрей зэlущlэхэм мыпхуэдэ бжыгъэхэр къари-«Биолог-Новокукlуащ: банск» (Прогресс) - «**Po**-(Волгоград) - **3:0**, тор-2» Зэlущіэм и етіуанэ Іыхьэм «Легион-Динамо» (Мэхъэчкъалэ) - «Динамо» (Мэхъэчкъалэ) - 0:0, «Анжи» (Мэхъэчкъалэ) -(Мейкъуапэ) - 0:0, «Чайка» (Песчанокопское) - «Алания-2» - (Владикавказ) - 4:0, «**Мэшыкъуэ-КМВ**» (ПсыетІуанэ дивизионым ще- евыр зэуа топыр ди гъуащ- хуабэ) - «Форте» (Таганрог) кіуэкі зэхьэзэхуэм хыхьэу хьэхъумэхэм, ящыщ зым - 0:2, «Черноморец» (Нововосэмахуэ «Спартак-Нал-техуэри, къигъэлъеижащ. российск) - СКА (Дон Іус СКА (Дон Іус Ростов) - **0**:**1**.

КъыкІэлъыкІуэ джэгу-«Спартак-Налшыкым» Таганрог щригъэкІуэкІынущ. Жэпуэгъўэм и 17-м гъэ зыбжанэкіэ командэхэр ар Іущіэнущ щіыпіэ «Фор-Te»-M.

Дж. Къ. 3. ФІ.

33125**5**43321142**1**

ЖЫЛАСЭ Замир.

T.

24-6

28-6 20-4

25-10

12-13

16-16

17-14

18-19

8-17

12-22

8-21

10 7-44

10

10 5 4

20-6 25 19-14 20 14-9 17 **13-10 17**

ДАХ-м и ІуэхущІафэхэм ятеухуауэ

Дунейпсо Адыгэ Хасэр къызэрызэрагъэпэщрэ илъэс 30 щрикъум ирихьэліэу къыдагъэкіащ «Международная Черкесская Ассоциация. Партнерство Адыгских (черкесских) общественных организаций» фІэщыгъэм щІэт тхылъ иныр.

«ТЕТРАГРАФ»-м дунейм къыщытехьа тхылъым ДАХ-р къызэрызэрагъэпэщам, зи гуащІэ хэзылъхьа цІыхухэм, абыхэм къызэранэкІа лъэпощхьэпохэм теухуа тхыгъэхэр Хасэм хэт цІыху щхьэхуэхэм я лэжьы-ІуэхущІафэмрэ щытопсэгъэмрэ лъыхь.

Урысей Федерацэм и Президентым и грантымкіэ къыдагъэкіа тхылъыр хасэм, лъэпкъым и тхыдэр зыфІэгъэщІэгъуэн дэтхэнэми къыхуэсэбэпынущ. Ар ДАХ-м и тхьэмадэ Сэхъурокъуэ Хьэутий и псалъэкІэ къызэІуех икІи езыр абы и тхьэмадэу зэрылажьэ лъандэрэ яхузэфІэкІамрэ мураду зыхуагъэвыжхэмрэ я гугъу ещІ.

АдэкІэ ДАХ-м и тхьэмадэу щытахэр, дауэдапшэ ирагъэкіуэкіахэр, хамэ къэралхэм щыпсэу ди лъэпкъэгъухэм зэрадэлажьэм теухуа тхыгъэхэр, щІэблэм бээр ирагъэщіэн папщіэ къаіэт нэ Лерэщ. Іуэхухэр, лъэпкъ махуэшхуэхэр зэрагъэлъапіэр, къэралым и унафэщіхэм

щызэхуэхьэсащ, Дунейпсо Адыгэ зэрызыхуагъэза письмохэмрэ къратыжа жэуапхэмрэ ди пащхьэ кърахьэ. Тхылъым къыщывгъуэтынущ ДАХ-м хыхьэ хасэхэм, абыхэм я тхьэмадэхэм а гъащІэм теухуа хъыбар кІэщІхэм. Тхылъым и кІэм къыщыхьащ 2020 -2021 гъэхэм дунейм ехыжа ди лъэпкъэгъу цІэрыІуэхэм ятеухуа тхыгъэ.

КъыдэкІыгъуэм щызэхүэхьэсащ «Адыгэ псалъэ» газетым и журналистхэм Дунейпсо Адыгэ Хасэм, цІыху цІэрыІуэхэм ятеухуауэ къытрагъэдза тхыгъэхэм ящыщ.

Адыгэбзэрэ урысыбзэу зэхэт а тхылъыр зэхэзыгъэувари къыдэгъэкІыным хуэзыгъэхьэзырари ДАХ-м и хэщІапІэ нэхъыщхьэм и унафэщІ На-

ИНЭРОКЪУЭ Данэ.

Езыгъэтхахэр «Адыгэ псалъэ» газетыр КъБР-м и Парламентымрэ Правительствэмрэ ирагъэтхащ (учредителхэр).

КъыдэзыгъэкІхэмрэ редакцэмрэ я хэщІапІэр 360030, Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэ, Налшык къалэ, Лениным и уэрам, 5

ТЕЛЕФОНХЭР: редактор нэхъыщхьэм, секретарым - 42-56-19; унафэщІ-редакторхэм - 40-48-54, 40-06-33; жэуап зыхь секретарым - 42-22-82; секретариатым - 42-22-66.

лъэпкъ ІуэхухэмкІэ - 42-22-86; къуажэ гъащІэмрэ экономикэмкIэ-42-57-59; шэнхабзэмкIэ-42-75-36; егъэджэныгъэмрэ щІэныгъэмкІэ - 40-15-31; хъыбарыщІэхэмрэ спортымкІэ - 42-22-88, 42-60-53, 42-22-89; зэдзэкІакІуэхэм - 42-21-88; корректорхэм

42-60-27; ЭВМ-м и операторхэм - 42-22-84; компьютер ІэнатІэм - 42-26-41; сурэттеххэм -42-75-78, 42-63-64.

НыбжьыщІэхэм дагъэгуфІэ

КЪЭБЭРДЕЙ-БАЛЪКЪЭРЫМ щыщ спортсменхэм зэхьэзэхуэм медаль зэмылІэужьыгъуэ 24-рэ къыщахьащ. Я ныбжь, хьэлъагъ елъытауэ зыхэта гупхэм дышэ медалхэр къыщахьащ Тхьэмокъуэ Элинэ (кг 33-рэ), Бекъул Миланэ (кг 44-рэ), Геграевэ Даринэ (кг 44-рэ), Къэзанш Даринэ (кг 49-рэ), КІэблахъуэ Рузанэ (кг 55-рэ), Усен Дамир (кг 41-рэ), Щокъуий Ислъам (кг 51-рэ), Багъ Идар

Теддзэ тхыгъэхэм къыщыхьа бжыгъэхэм, къыщаІэта

Іуэхугъуэхэм я пэжагъымкІэ ахэр зытхахэм нэсу жэуап яхь.

Авторхэмрэ редакцэмрэ я Іуэху еплъыкІэр зэтехуэ зэпыту

Газетыр Іэ тезыдзахэм яхуэхьыныр и пщэ дэлъщ КъБР-м

Тел.: 76-01-28, 76-01-10

хуитыныгъэр хъумэнымкІэ Къэбэрдей-Балъкъэр щІы-

налъэ ІуэхущІапІэм ПИ №ТУ07-00117-м щІэту ятхащ

Газетыр 2016 гъэм дыгъэгъазэм и 19-м Печатым и

федеральнэ пощт зэпыщ Гэныгъэхэмк Гэ и управленэм.

деж «Мамлюк Челендж» фестивалым Къэбэрдей-Балъкъэрым щыщ спортсменхэм къыщахьащ псори зэхэту медаль 12, абыхэм ящыщу 5-р дыщэщ.

Пашэныгъэхэр яубыдащ Елгъэр Алинэ (кг 26-рэ), Теувэжыкъуэ Руслан (кг 28-рэ), Малкандуев Дамир (кг 32-рэ), Щоджэн Басир (кг 34-рэ), Коробкэ Александр (кг 41-рэ).

Спортсменхэр зэхьэзэхүэм хуагъэхьэзращ Ахъмэт Амир, Кугъуэндокъуэ Ялдар, Унэжокъуэхэ Къантемыррэ Абделджабаррэ, Тикаев Индрис, Хъан Станислав, Хъурей Беслъэн, Бжэнык Іэхэ Рахьимрэ Резуанрэ.

КЪЭХЪУН Бэч.

Редактор нэхъыщхьэ ЖЫЛАСЭ Заурбэч

Редколлегием хэтхэр:

ЖьэкІэмыхъу Маринэ (унафэщІ-редактор), Ширдий Маринэ (унафэщІ-редактор), Къаншокъуэ Эллэ (жэуап зыхь секретарь), Къардэн Маритэ, Къумахуэ Аслъэн, НэщІэпыджэ Замирэ, Чэрим Марианнэ, шамешеахШ.

КЪУДАМЭХЭМ: политикэмкІэ, жылагъуэмрэ

Зы илъэсым газетыр 156-рэ къыдокІ (12+) «Издательство «Южный регион» ООО-м щытрадзащ. 357600, Ставрополь край, ЕсэнтІыгу къалэ, Никольскэ уэрам, 5-А

шыткъым.

Мы къыдэкІыгъуэм елэжьахэщ: жэуап зыхь секретарым и къуэдзэ Дыщэк ГСоня, редактору Щомахуэ Залинэ, корректорхэу Инэро-къуэ Азэмэт (3, 4-нэ нап.), Нэужьокъуэ Заирэ (1, 2-нэ нап.), корректорхэм я дэІэпыкъуэгъу Елмэс ФатІимэ. КомпьютеркІэ газетым и теплъэр ящІащ Дол Маринэ, Мэлбахъуэ Анжелэ, сурэтхэм елэжьар Бицу Жаннэщ.

Номерыр «Адыгэ псалъэм» и компьютер ІэнатІэм щагъэхьэзыращ.

Газетым Іэ традзэн хуейщ сыхьэт 20-м, щытрадзар сыхьэт 20.00-рщ.

Индексыр П 5894 • Тираж 1.841 • Заказ №2276